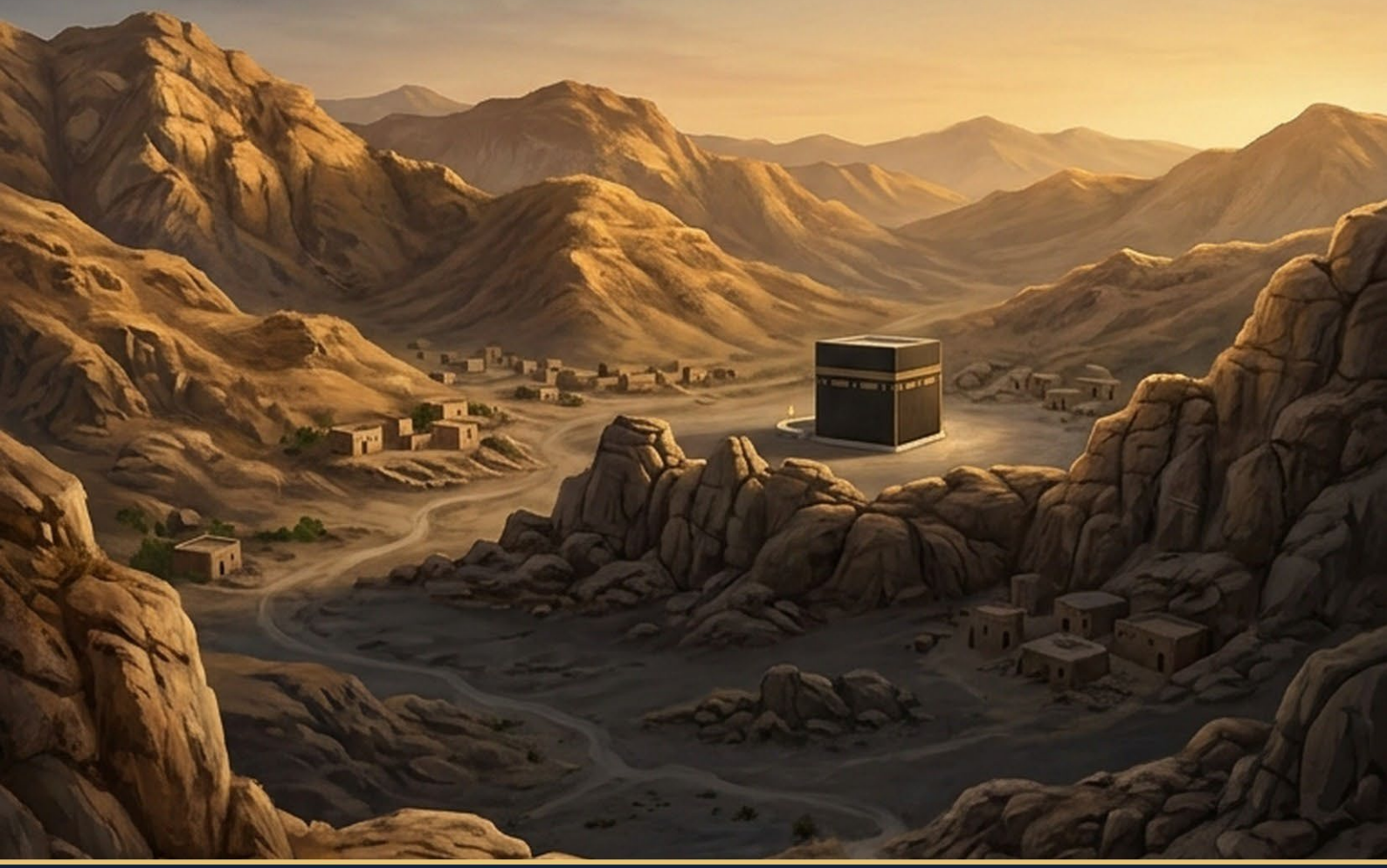
SİYER-İ NEBÎ

SERİ 1

MEKKE VADİSİNDEKİ IŞIK

Kur'an ve Sahih Hadislere Göre Resûlullah'ın ﷺ Nesebi, Doğumu ve Çocukluğu

HJ CHE ALİM HJ CHE HARON

AK (KELANTAN)

quranscience.my

© 2026 M / 1448 H Hj Che Alim Hj Che Haron AK (Kelantan) • quranscience.my • @QuranScienceMY

Bu e-kitap Müslümanlar için ÜCRETSİZDİR — satılması yasaktır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

SİYER-İ NEBÎ

SERİ 1

MEKKE VADİSİNDEKİ IŞIK

Kur'an ve Sahih Hadislere Göre Resûlullah'ın ﷺ Nesebi, Doğumu ve Çocukluğu

لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

"Ey inananlar! And olsun ki, içinizden size, sıkıntıya uğramanız kendisine ağır gelen, size düşkün, inananlara şefkatli ve merhametli bir peygamber gelmiştir."

TEVBE SÛRESİ 9:128

HJ CHE ALİM HJ CHE HARON

quranscience.my | @QuranScienceMY

© 2026 M / 1448 H quranscience.my — ücretsiz e-kitap. Satılamaz.

TEŞEKKÜR

Bize kendi içimizden, sıkıntıya düşmemiz kendisine ağır gelen ve iyiliğimizi çok isteyen bir Resûl gönderen Allah'a hamd olsun. Efendimiz Muhammed'e ﷺ, âline ve ashabına salât ve selâm olsun.

Bu e-kitap özellikle sevgili eşime ithaf edilmiştir,

ZAHARAH MOHD LATİF;

sevgili çocuklarıma,

MUHAMMAD HAFİZ, NOOR HAZWANİ, ABDUL HAKİM, NOOR HİDAYAH, NOR AQİLA ve **NOR ATİQAH**;

ve damatlarımla gelinlerime,

FAZİLAH, MALEK, HANİN, FAİRİZAL ve **FİRWAN**.

Bu e-kitapla, Kur'an'dan Kıssalar serisini kapatan Fil Yılı kıssasının devamı olarak Siyer-i Nebî serisi başlıyor. Resûlullah'ı ﷺ çocukluğundan itibaren tanımak O'na olan sevgimizi artırsın; bu bilgi de 'ilmun yuntefe'u bih, yani faydalanılan bir ilim olsun.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

BU E-KİTABIN KAPAĞI HAKKINDA

Bu e-kitabın kapağında hiçbir insan tasvir edilmemiştir. Kapakta **şafak vaktinde Mekke vadisinin** manzarası yer alır: vadiyi çevreleyen **çorak kayalık tepeler**, ortasında **Kâbe** ve ufukta yükselmeye başlayan **altın renkli bir ışık**.

Şafak ışığı, Resûlullah'ın ﷺ doğumunu simgeler; bu vadi, ***"Rabbimiz! İçlerinden onlara bir peygamber gönder"*** duasının — Hz. İbrâhim'in عَلَيْهِ السَّلَامُ Kâbe'yi inşa ederken yaptığı duanın (2:129) — kabul edildiği yerdir. Yavaş yavaş aydınlanan gece semâsı ise O'nun risaletiyle aydınlanacak olan cahiliye dönemini hatırlatır.

Alttaki lacivert şerit, **ince altın çizgilerle** çerçevelenmiş olup yazarın adının yer aldığı alandır.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

İÇİNDEKİLER

MEKKE VADİSİNDEKİ IŞIK — *Giriş*
1. DOĞUMDAN ÖNCE ARAP YARIMADASI — *Harita; büyük güçler*
2. MEKKE: EKİN BİTMEYEN VADİ — *İbrâhim 14:37*
3. KUREYŞ: KÂBE'NİN BEKÇİLERİ VE TÜCCARLAR — *Kureyş 106:1–4*
4. HZ. İBRÂHİM'İN DUASI VE SEÇİLMİŞ NESEP — *Bakara 2:129; Sahîh-i Müslim 2276*
5. RESÛLULLAH'IN ﷺ *Soyağacı* — *Soyağacı şekli*
6. 'ABDÜLMUTTALİB VE ZEMZEM KUYUSU — *Siyer notu*
7. 'ABDULLAH VE ÂMİNE — *Siyer notu; yıllar tablosu*
8. FİL YILI: DOĞUMUN ÖNCESİ — *Tablo; siyer notu*
9. PAZARTESİ GÜNÜ DOĞDU — *Sahîh-i Müslim 1162; Fil Yılı*
10. ÖVÜLMÜŞ İSİM — *Siyer notu; O'nun isimleri*
11. KORUNAN YETİM — *Duhâ 93:6–8*
12. SÜTANNELERİ — *Sahîh-i Buhârî 5101; Halîme es-Sa'diyye*
13. BENÎ SA'D ÇÖLÜNDE HAYAT — *Siyer notu*
14. GÖĞSÜN YARILMASI OLAYI — *Sahîh-i Müslim 162; İnşirâh 94:1*
15. ANNESİNİN KUCAĞINA DÖNÜŞ — *Siyer notu*
16. BİR ANNENİN VEFATI — *Sahîh-i Müslim 976*
17. ÜMMÜ EYMEN: VEFALI DADI — *Yolculuk haritası; siyer notu*
18. DEDE VE AMCANIN HİMAYESİNDE — *Koyun gütmek: Sahîh-i Buhârî 2262*
19. EBÛ TÂLİB: FAKİR AMA ASİL BİR AMCA — *Siyer notu*
20. O'NUN ÇOCUKLUĞUNDA MEKKE TOPLUMU — *Ukâz Panayırı; siyer notu*
21. ANNE BABALAR VE BAKICILAR İÇİN DERSLER — *Uygulama tablosu*
22. SAHİH RİVAYET İLE MEŞHUR KISSA ARASINDA — *Rivayetlerin değerlendirilmesi*
23. MİLADÎ ALTINCI YÜZYILDA DÜNYA — *Roma, İran, Habeşistan ve Nusantara*
24. BU SERİDEKİ ÖNEMLİ YERLER — *Yerler ve mesafeler tablosu*
25. TARİHİN İZLERİ: KİTABELER VE ANTİK YERLEŞİMLER — *Ebrehe kitabeleri; Me'rib; Karyetü'l-Fâv*
26. BU SERİDEKİ ŞAHSİYETLER — *Şahsiyetler tablosu*
27. ZAMAN ÇİZELGESİ: SİYER VE DÜNYA — *Olaylar tablosu*
28. SIKÇA SORULAN SORULAR — *On iki soru*
29. DERSLER VE KAPANIŞ
KAYNAKÇA
DESTEK VE BAĞIŞ

Renk rehberi: yeşil kutu = Kur'an ayeti; altın kutu = hadis; kahverengi kutu = siyer notu (siyer kitaplarının rivayeti); mavi tablo = karşılaştırma. Mavi altı çizili râvi isimlerine tıklayarak sunnah.com'daki râvi sayfasına gidebilirsiniz.

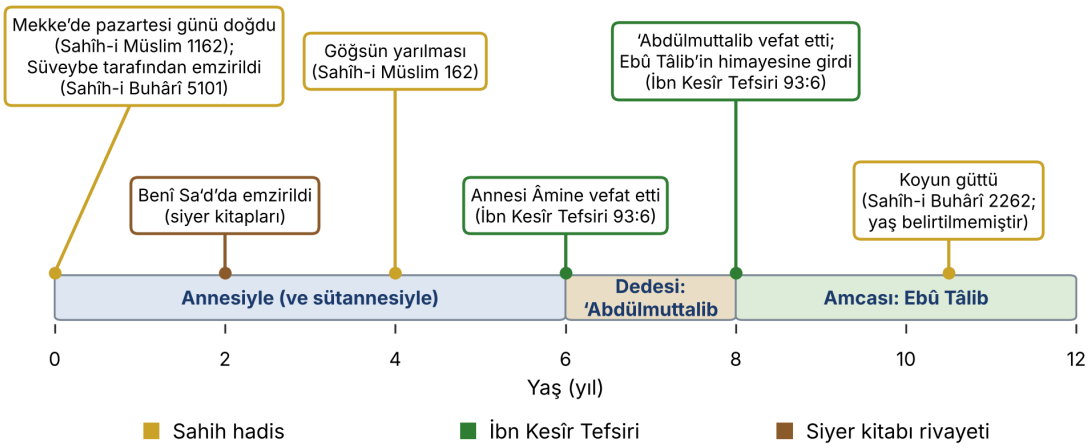
© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

MEKKE VADİSİNDEKİ IŞIK

Kur'an'dan Kıssalar serisi, Allah'ın evini Ebrehe'nin ordusundan koruduğu yıl olan ***Fil Yılı*** kıssasıyla sona ermişti. İşte o yıl, Mekke'nin çorak vadisinde, ileride ***âlemlere rahmet*** olacak yetim bir bebek dünyaya geldi: Muhammed b. 'Abdillah ﷺ.

Siyer-i Nebî serisinin bu ilk e-kitabı, ***nesebi, doğumu ve çocukluğu*** bakımından Resûlullah ﷺ hakkında sahih olanları bir araya getirir: Hz. İbrâhim'in عَلَيْهِ السَّلَامُ duası, seçilmiş nesep, doğum günü, sütanneleri, göğsün yarılması olayı, annesinin vefatı, dedesinin ve amcasının himayesi.

Resûlullah'ın Çocukluk Dönemi Zaman Çizelgesi (tahmini yaş)

Göğsün yarılması olayının yaşı ve Benî Sa'd'daki süre, siyer kitaplarına göre tahminidir.

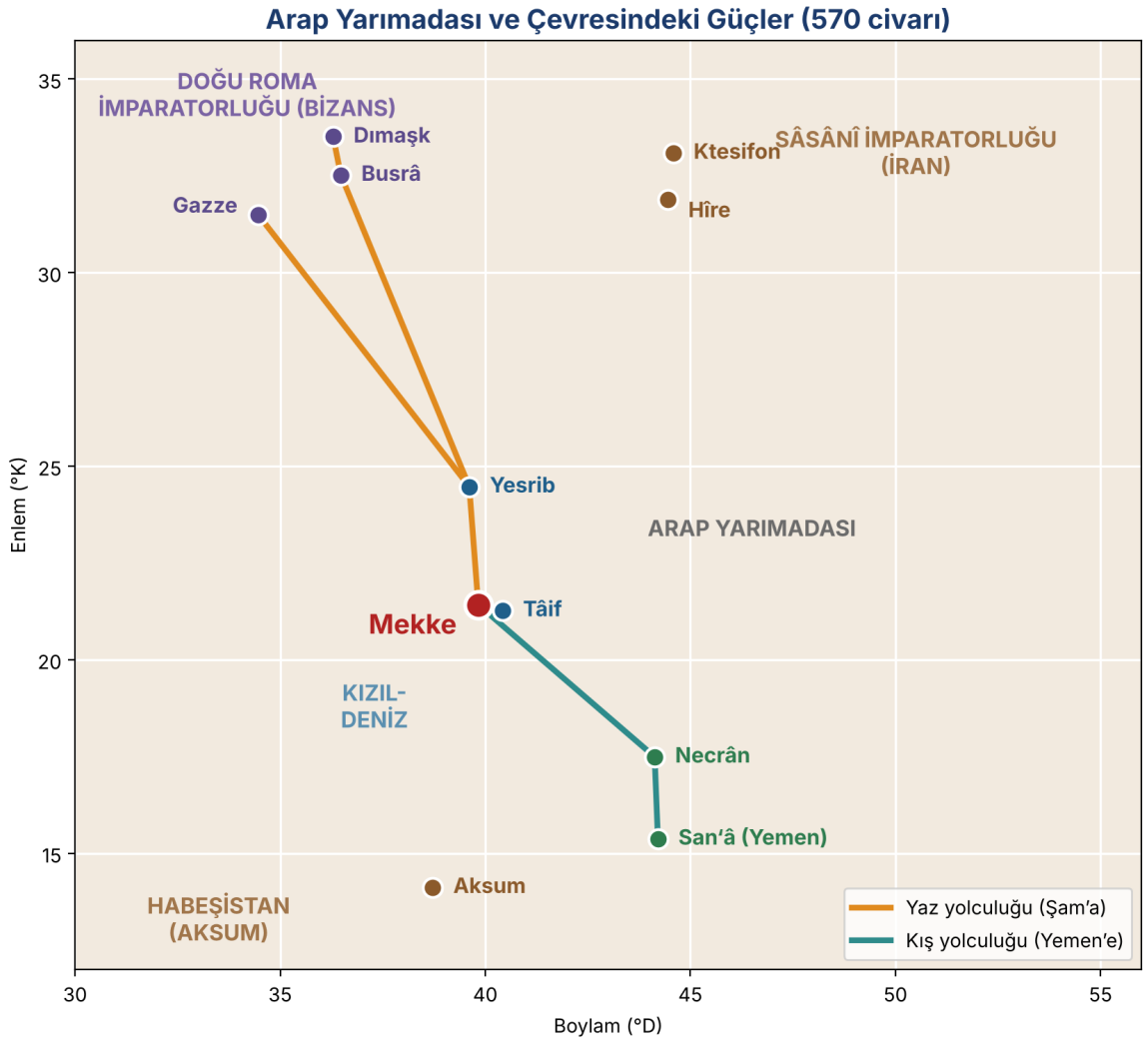
Şekil 1: Resûlullah'ın ﷺ çocukluk dönemi zaman çizelgesi ve her olayın kaynağı.

Not: Bu e-kitaptaki Kur'an ayetlerinin meali Diyanet İşleri Başkanlığı mealidir. Temel kaynaklar Kur'an, İbn Kesîr tefsiri ve sahih hadislerdir; her hadisin derecesi hadis kutusunda belirtilmiştir. İbn İshâk'ın Sîret'i (İbn Hişâm rivayeti) gibi siyer kitaplarından alınan bilgiler, okuyucunun bunları sahih hadislerden ayırt edebilmesi için kahverengi "Siyer Notu" kutularında verilmiştir.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

DOĞUMDAN ÖNCE ARAP YARIMADASI

Resûlullah'ın ﷺ doğumunu anlamak için O'nun doğduğu dünyaya bakmamız gerekir. Miladî altıncı yüzyılın ortalarında ***Arap Yarımadası*** büyük güçlerle çevriliydi; ancak Mekke dahil iç bölgeleri ***hiçbir zaman*** herhangi bir imparatorluğun işgaline uğramamıştı.

Şematik harita; konumlar yaklaşıktır. Kaynak: Wikipedia, "Pre-Islamic Arabia", "Quraysh".

Şekil 2: Resûlullah'ın ﷺ doğduğu dönemde Arap Yarımadası ve çevresindeki güçler (şematik harita).

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

ÇEVREDEKİ BÜYÜK GÜÇLER

GÜÇ	KONUMU VE ETKİSİ
Doğu Roma İmparatorluğu (Bizans)	Kuzeybatıda: Şam, Filistin ve Mısır. Arap Gassânî kabilesiyle müttefikti.
İran İmparatorluğu (Sâsânî)	Kuzeydoğuda: Irak ve İran. Hîre'deki Lahmîlerle müttefikti.
Aksum Krallığı (Habeşistan)	Kızıldeniz'in karşı yakasında; altıncı yüzyılın başında Yemen'e hâkim oldu — Ebrehe de oradan geldi.

Kaynak: Wikipedia, "Pre-Islamic Arabia".

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

DİN VE TOPLUM

O dönemde Arapların çoğu ***putlara tapıyordu***. Meşhur putlar arasında, adları Necm Sûresi 53:19–20'de geçen ***Lât, Uzzâ ve Menât*** ile Kâbe'deki ***Hübel*** vardı. Yemen ve Necrân'da Hristiyanlar bulunurken, Yesrib gibi bazı bölgelerde Yahudi kabileler yaşıyordu.

Arap toplumu ***kabile*** esasına göre düzenlenmişti. Kabileye bağlılık çok güçlüydü: kabile kendi üyelerini korur, kabileler arasındaki savaşlar yıllarca sürebilirdi. Araplar ayrıca ***şiir***, misafirperverlik ve cesaretleriyle tanınırlardı — bu özellikler daha sonra İslâm tarafından inceltildi.

> **SİYER NOTU: NEDEN ARAP YARIMADASI?**
>
> Siyer âlimleri son risaletin Arap Yarımadası'nda gelmesinin bazı hikmetlerini zikreder: Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarının ***ortasında*** bulunması; halkının büyük imparatorlukların işgalinden ***özgür*** olması; ve zengin ve fasih ***Arapçanın*** Kur'an'ın dili olması. Bu hikmetler âlimlerin görüşleridir, kesin nas değildir.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

MEKKE: EKİN BİTMEYEN VADİ

Mekke, Hicaz bölgesinde, çorak kayalık tepelerle çevrili ***dar bir vadide*** yer alır. Nehri yoktur, ekini de neredeyse yoktur. Hz. İbrâhim عَلَيْهِ السَّلَامُ eşi Hâcer'i ve oğlu İsmâil'i عَلَيْهِ السَّلَامُ oraya bıraktığında şöyle dua etmişti:

İBRÂHİM SÛRESİ 14:37

رَّبَّنَآ إِنِّيٓ أَسۡكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيۡرِ ذِي زَرۡعٍ عِندَ بَيۡتِكَ ٱلۡمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱجۡعَلۡ أَفۡـِٔدَةٗ مِّنَ ٱلنَّاسِ تَهۡوِيٓ إِلَيۡهِمۡ وَٱرۡزُقۡهُم مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَشۡكُرُونَ ٣٧

Rabbimiz! Ben çocuklarımdan kimini, namaz kılabilmeleri için Senin kutsal evinin yanında, ziraata elverişsiz bir vadiye yerleştirdim. Rabbimiz! İnsanların gönüllerini onlara meylettir, şükretmeleri için onları ürünlerle rızıklandır.

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/14:37

Allah, Hz. İbrâhim'in عَلَيْهِ السَّلَامُ duasını şöyle haber verir: ***"ziraata elverişsiz bir vadiye"***. Bu dua kabul edildi: insanların gönülleri o vadiye ***meyletti*** ve halkına rızık dışarıdan geldi. Tafsir Ibn Kathir 14:37

RAKAMLARLA MEKKE

KONU	AÇIKLAMA
Yükseklik	Deniz seviyesinden yaklaşık 277 m, dar bir vadide.
En yüksek tepe	Nur Dağı, 642 m — zirvesinde Hira Mağarası bulunur.
İklim	Sıcak çöl iklimi; yazın sıcaklık genellikle 40 °C'yi aşar.
Yağış	Yılda ortalama yaklaşık 105 mm.
Su kaynakları	Zemzem kuyusu ve küçük kuyular; yağmur suyu havuzlarda toplanır.
Nüfus	Tahminler farklıdır: bir çalışma yaklaşık 550 kişi derken geleneksel kaynaklar 10.000'e kadar sayı verir.

Kaynak: Wikipedia, "Mecca".

KÂBE: VADİNİN MERKEZİ

Vadinin ortasında ***Kâbe*** yükselir; Hz. İbrâhim ve İsmâil'in عَلَيْهِ السَّلَامُ inşa ettiği ibadet evi. Araplar daha sonra çevresine putlar yerleştirmiş olsalar da ***Kâbe'ye saygı göstermeye*** ve her yıl hacca gelmeye devam ettiler. Hac mevsimi ateşkes, ticaret ve kabileler arası buluşma demekti — işte bu yüzden ekin bitmeyen Mekke önemli bir şehir oldu.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

KUREYŞ: KÂBE'NİN BEKÇİLERİ VE TÜCCARLAR

Mekke'ye hâkim olan kabile ***Kureyş*** idi. Wikipedia'ya göre Resûlullah'ın beşinci kuşaktan dedesi ***Kusay b. Kilâb***, dağınık hâldeki Fihr soyunu bir araya getirdi ve Kâbe'nin bakımını üstlendi. Onların bir kısmını Kâbe'nin çevresine (***Kureyşü'l-Bitâh***), bir kısmını da harem bölgesinin kenarlarına (***Kureyşü'z-Zevâhir***) yerleştirdi.

YILDA İKİ YOLCULUK

Mekke toprağı verimli olmadığı için Kureyş ***ticaretle*** geçinirdi. Wikipedia'ya göre O'nun büyük dedesi ***Hâşim*** iki ticaret yolculuğunu başlattı: ***kışın Yemen'e*** ve ***yazın Şam'a*** (Gazze, Busrâ ve Dımaşk). Hâşim de bu yolculuklardan birinde, yaklaşık 497 yılında Gazze'de vefat etti. Kur'an bu nimeti şöyle anar:

KUREYŞ SÛRESİ 106:1–4

لِإِيلَٰفِ قُرَيْشٍ ١

Kureyş kabilesinin yaz ve kış yolculuklarında uzlaşması ve anlaşması sağlanmıştır.

إِۦلَٰفِهِمْ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ وَٱلصَّيْفِ ٢

فَلْيَعْبُدُوا۟ رَبَّ هَٰذَا ٱلْبَيْتِ ٣

Öyleyse kendilerini açken doyuran ve korku içindeyken güven veren bu Ev'in (Kabe'nin) Rabbine kulluk etsinler.

ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍۢ ٤

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/106:1-4

Allah şöyle buyurur: ***"Öyleyse … bu Ev'in (Kâbe'nin) Rabbine kulluk etsinler"***. Kureyş'in güvenliği ve rızkı, O'nun evinin bekçileri oldukları için Allah'tan geliyordu — öyleyse putlara değil, O'na ibadet etmeleri gerekirdi. Tafsir Ibn Kathir 106:1.

KUREYŞ'İN KOLLARI

KOL	SİYERLE İLGİSİ
Hâşimoğulları	Resûlullah'ın ﷺ kolu; hacılara hizmet etme hakkı onlardaydı.
Muttaliboğulları	Hâşimoğullarının yakın müttefiki.
Zührеoğulları	Annesi Âmine bint Vehb'in kolu.
Ümeyyeoğulları ('Abdüşems)	En güçlü ve zengin kol; 'Osmân b. 'Affân'ın kolu.
Teymoğulları	Ebû Bekr es-Sıddîk'ın kolu.
'Adîoğulları	'Ömer b. el-Hattâb'ın kolu.
Esedoğulları	Hatîce bint Huveylid'in kolu.
Mahzûmoğulları	Hâlid b. el-Velîd'in kolu.

Kaynak: Wikipedia, "Quraysh"; Wikipedia, "Hashim ibn Abd Manaf".

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

HZ. İBRÂHİM'İN DUASI VE SEÇİLMİŞ NESEP

BAKARA SÛRESİ 2:129

رَبَّنَا وَٱبۡعَثۡ فِيهِمۡ رَسُولٗا مِّنۡهُمۡ يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَيُزَكِّيهِمۡۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٢٩

Rabbimiz! İçlerinden onlara Senin ayetlerini okuyan, Kitabı ve hikmeti öğreten, onları her kötülükten arıtan bir peygamber gönder. Doğrusu güçlü ve Hakim olan ancak Sensin.

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/2:129

2:129. AYETİN AÇIKLAMASI

Oğlu İsmâil عَلَيْهِ السَّلَامُ ile birlikte Kâbe'nin temellerini yükseltirken Hz. İbrâhim عَلَيْهِ السَّلَامُ, Allah'ın o harem halkının içinden bir peygamber göndermesi için dua etti. İmam İbn Kesîr şöyle açıklar: bu makbul dua ***Allah'ın önceden takdir ettiği kadere uygundu***; yani Muhammed'in ﷺ İbrâhim'in soyundan, ümmî bir kavme ve bütün insanlara ve cinlere peygamber olarak gönderilmesi. Tafsir Ibn Kathir 2:129

Allah Tevbe Sûresi'nde de şöyle buyurur: ***"Andolsun ki, içinizden size … bir peygamber gelmiştir"*** (9:128). İbn Kesîr der ki: ***sizin aranızdan ve sizin dilinizle***. Ca'fer b. Ebî Tâlib'in رضى الله عنه Necâşî'ye söylediği şu sözleri nakleder: "Allah bize, nesebini, vasfını, girip çıkışını, doğruluğunu ve emanete bağlılığını bildiğimiz, içimizden bir peygamber gönderdi." Tafsir Ibn Kathir 9:128

NESEBİ: RESÛLULLAH ﷺ

İmam Buhârî, Peygamber'in ﷺ gönderilişiyle ilgili bâbın başlığında O'nun nesebini şöyle zikreder: ***Muhammed b. 'Abdillah b. 'Abdilmuttalib b. Hâşim b. 'Abdimenâf b. Kusay b. Kilâb b. Mürre b. Ka'b b. Lüey b. Gâlib b. Fihr b. Mâlik b. en-Nadr b. Kinâne b. Huzeyme b. Müdrike b. İlyâs b. Mudar b. Nizâr b. Me'ad b. 'Adnân***. Sahih al-Bukhari, Kitab Manaqib al-Ansar, Bab Mab'ath al-Nabi ﷺ

Âlimlerin benimsediği nesep işte ***'Adnân***'a kadar olanıdır; 'Adnân da İsmâil b. İbrâhim'in عَلَيْهِ السَّلَامُ soyundandır. Annesi ise İbn Kesîr'in Duhâ Sûresi tefsirinde zikrettiği üzere ***Âmine bint Vehb***'tir. Aşağıdaki hadis bu nesebin Allah'ın bir seçimi olduğunu gösterir:

HADİS — SAHÎH-İ MÜSLİM, NO. 2276

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مِهْرَانَ الرَّازِيُّ، وَمُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَهْمٍ، جَمِيعًا عَنِ الْوَلِيدِ، - قَالَ ابْنُ مِهْرَانَ حَدَّثَنَا الْوَلِيدُ بْنُ مُسْلِمٍ، - حَدَّثَنَا الأَوْزَاعِيُّ، عَنْ أَبِي عَمَّارٍ شَدَّادٍ، أَنَّهُ سَمِعَ وَاثِلَةَ بْنَ الأَسْقَعِ، يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم يَقُولُ « إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى كِنَانَةَ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ وَاصْطَفَى قُرَيْشًا مِنْ كِنَانَةَ وَاصْطَفَى مِنْ قُرَيْشٍ بَنِي هَاشِمٍ وَاصْطَفَانِي مِنْ بَنِي هَاشِمٍ ».

TERCÜME:

Vâsile b. el-Eska‘dan رضى الله عنه, şöyle dedi: Resûlullah’ın ﷺ şöyle buyurduğunu işittim: **“Şüphesiz Allah İsmâil’in soyundan Kinâne’yi seçti, Kinâne’den Kureyş’i seçti, Kureyş’ten Hâşimoğullarını seçti, Hâşimoğullarından da beni seçti.”**

SENED İmam Müslim’in rivayet zinciri (talebeden hocaya): Muhammed b. Mihran al-Razi ve Muhammed b. ‘Abdurrahmân b. Sahm ← al-Walid b. Muslim ← al-Awza‘i ← Ebû ‘Ammar Şaddad b. ‘Abdillah ← Wathilah b. al-Asqa‘ رضى الله عنه.

KAYNAK: İmam Müslim, Sahîh-i Müslim, Kitâbü’l-Fedâil, Peygamber’in ﷺ nesebinin faziletine dair bâb, Hadis No. 2276.

DERECE: SAHİH — Sahîh-i Müslim’de yer alır.

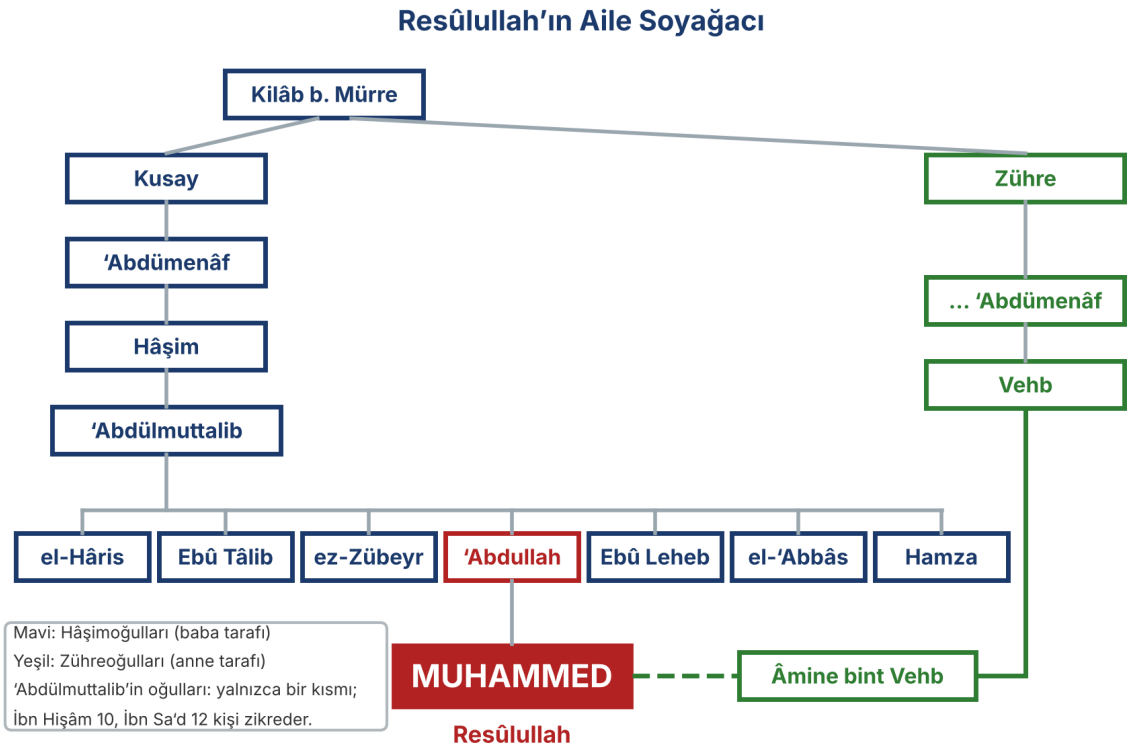
Kaynak: https://sunnah.com/muslim:2276

DERS

Nesebin şerefi övünmek için değil, Allah’ın Resûlü için bir ***seçilmişlik alâmetidir***; böylece kavmi O’nu tanır ve soyunu ayıplayamazdı. Bizim şerefimiz ise takvâ ile ölçülür.

SOYAĞACI: RESÛLULLAH ﷺ

Aşağıdaki şekil O'nun ailesini ***iki taraftan*** gösterir: baba tarafından ***Hâşimoğulları***, anne tarafından ***Zühreoğulları***. Zühre, Kusay'ın kardeşi olduğu için iki taraf ***Kilâb b. Mürre***'de birleşir.

Kaynak: Sahîh-i Buhârî (Bâbu Meb'asi'n-Nebî); Wikipedia, "Abd al-Muttalib", "Amina bint Wahb".

Şekil 3: Resûlullah'ın ﷺ baba ve anne tarafından soyağacı.

AMCALARI

‘Abdülmuttalib’in çok sayıda oğlu vardı; siyer kitapları sayıları konusunda farklı bilgiler verir. Bunlardan dördü siyerde önemli bir yere sahiptir:

AMCA	KONUMU
Ebû Tâlib	Sekiz yaşından itibaren O’na baktı ve O’nu korudu.
Hamza رضى الله عنه	Mekke’de Müslüman oldu; “Allah’ın Arslanı” lakabıyla anıldı.
el-‘Abbâs رضى الله عنه	Müslüman oldu; Abbâsî halifelerinin atası.
Ebû Leheb	O’na düşmanlık etti; Mesed Sûresi’nde anılır.

Ders: ***kan bağı hidayeti garanti etmez***. İki amca Müslüman oldu, biri O’nu korudu, bir diğeri ise O’na düşmanlık etti. Hidayet Allah’ın bir lütfudur.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

‘ABDÜLMUTTALİB VE ZEMZEM KUYUSU

SİYER NOTU: “MUTTALİB’İN KÖLESİ” DİYE ANILAN ŞEYBE

Wikipedia’ya göre dedesi yaklaşık 496 yılında ***Yesrib***’de ***Şeybe*** adıyla doğdu. Annesi ***Selmâ bint ‘Amr***, Yesrib’deki Neccâroğullarındandı. Hâşim vefat ettikten sonra amcası ***el-Muttalib*** onu Mekke’ye getirdi. Mekkeliler çocuğu Muttalib’in kölesi sanarak ona ***‘Abdülmuttalib*** dediler ve bu isim kalıcı oldu.

KAYNAK:
Wikipedia, “Abd al-Muttalib”. https://en.wikipedia.org/wiki/Abd_al-Muttalib

ZEMZEM’İN YENİDEN KAZILMASI

‘Abdülmuttalib Hâşimoğullarının reisi oldu ve hacılara yemek ve su verme görevini üstlendi. Siyer kitaplarının rivayetine göre rüyasında Kâbe yakınında bir yeri kazması emredildi. ***Üç gün*** kazdıktan sonra uzun zamandır toprak altında kalmış olan ***Zemzem kuyusunu*** yeniden buldu. O günden sonra Zemzem suyu yeniden hacılara dağıtıldı.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

SİYER NOTU: ADAK VE YÜZ DEVE FİDYESİ

Siyer kitapları, ‘Abdülmuttalib’in şöyle adakta bulunduğunu rivayet eder: Eğer on yetişkin oğlu olursa birini Kâbe’nin yanında kurban edecekti. Kura, en sevdiği oğlu ***‘Abdullah***’a çıktı. Kavminin tavsiyesiyle kura ‘Abdullah ile develer arasında çekildi ve her defasında develerin sayısı artırıldı; sonunda develerin sayısı ***yüze*** ulaşınca kura develere çıktı. Böylece ‘Abdullah kurtuldu.

Bu kıssa ***siyer kitaplarının rivayetidir***, sahih hadis değildir. Cahiliyenin bir âdetinin — çocuğu kurban etmeyi adamanın — daha sonra İslâm tarafından nasıl kaldırıldığını gösterir.

KAYNAK:

Wikipedia, “Abd al-Muttalib”. https://en.wikipedia.org/wiki/Abd_al-Muttalib

‘ABDÜLMUTTALİB VE EBREHE

Fil Yılı’nda ‘Abdülmuttalib, Ebrehe’nin karşısında duran Mekke’nin lideriydi. Kıssası Kur’an’dan Kıssalar serisinin 39. kitabında anlatılmıştı: Kâbe’nin onu koruyacak bir Sahibi vardır. Sadece birkaç hafta sonra torunu Muhammed ﷺ dünyaya geldi.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

‘ABDULLAH VE ÂMİNE

‘Abdülmuttalib’in adaktan kurtulan oğlu ‘Abdullah, Zühreoğullarından ***Âmine bint Vehb*** ile evlendirildi. Wikipedia’ya göre Âmine’nin annesi ***Berre bint ‘Abdil‘uzzâ*** idi; büyük dedesi Zühre ise ***Kusay b. Kilâb’ın kardeşiydi***. Dolayısıyla annesi de babası da Kureyş’in şerefli soyundandı.

SİYER NOTU: ‘ABDULLAH’IN YESRİB’DE VEFATI

Wikipedia’ya ve siyer kitaplarına göre ‘Abdullah, Âmine hamileyken bir ***ticaret kervanıyla*** yola çıktı. Dönüş yolunda hastalandı ve oğlu doğmadan önce, ‘Abdülmuttalib’in anne tarafından akrabaları arasında, ***Yesrib’de vefat etti***.

İbn Kesîr’in Duhâ Sûresi tefsirinde kastettiği budur: O ***anne karnındayken yetim kalmıştı*** (bkz. “Korunan Yetim” bölümü).

KAYNAK:
Wikipedia, “Amina bint Wahb”. https://en.wikipedia.org/wiki/Amina_bint_Wahb

MİLADÎ TAKVİMDE DOĞUM YILI

Modern tarihçiler ***Fil Yılı***’nın yaklaşık ***570*** yılında yaşandığını tahmin eder; O’nun doğumu da genellikle ***570*** yılı olarak verilir. Bazı araştırmacılar 571’e kadar tahmin yürütür. Hadise göre sahih olan doğduğu ***gündür***, yani pazartesi. Kaynak: Wikipedia, “Mecca”.

OLAY	TAHMİNİ MİLADÎ YIL
Hâşim Gazze’de vefat etti	Yaklaşık 497
‘Abdülmuttalib Yesrib’de doğdu	Yaklaşık 496
Fil Yılı; doğum: Resûlullah ﷺ	Yaklaşık 570
Âmine Ebvâ’da vefat etti	Yaklaşık 576–577
‘Abdülmuttalib vefat etti	Yaklaşık 578

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

FİL YILI: DOĞUMUN ÖNCESİ

Resûlullah'ın ﷺ doğumundan önce bütün Mekke halkının şahit olduğu büyük bir olay yaşandı: Kâbe'yi yıkmak için fillerle gelen ***Ebrehe*** ordusunun yürüyüşü. Kıssanın tamamı Kur'an'dan Kıssalar serisinin 39. kitabında anlatılmıştı; burada O'nun doğumuyla ilgili olanları özetliyoruz.

KONU	AÇIKLAMA
Ebrehe kimdir?	Aksum (Habeş) krallığı adına Yemen'i yöneten Hristiyan lider.
Amacı	Arapların Yemen'deki kilisesine hacca gelmesi için Kâbe'yi yıkmak.
Ne oldu?	Baştaki fil Mekke sınırında durdu; ordu Allah tarafından helâk edildi (Fil Sûresi).
Tahmini yıl	Modern tarihçilere göre yaklaşık 570–572.

Kaynak: Wikipedia, "Mecca"; İbn Kesîr Tefsiri, Fil Sûresi.

BU OLAY NEDEN ÖNEMLİDİR?

Birincisi: Allah'ın evi korundu. Resûlullah'ın ﷺ ümmetinin kıblesi olacak Kâbe, O'nun doğumundan birkaç hafta önce kurtarıldı.

İkincisi: Kureyş'in itibarı arttı. Siyer kitaplarına göre Araplar, Allah evlerini savunduğu için Kureyş'i ***"Allah'ın ehli"*** olarak gördüler ve bu Mekke'nin saygınlığını artırdı.

Üçüncüsü: Bir zaman işareti. Arapların sabit bir takvimi yoktu; bu yüzden o yıla ***Fil Yılı*** dediler ve diğer olayları — Resûlullah'ın ﷺ doğumu dahil — ondan itibaren saydılar.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

PAZARTESİ GÜNÜ DOĞDU

Resûlullah ﷺ pazartesi orucu sorulduğunda doğduğu günü bizzat haber vermiştir:

HADİS — SAHÎH-İ MÜSLİM, NO. 1162

وَحَدَّثَنِي زُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ، حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ مَهْدِيٍّ، حَدَّثَنَا مَهْدِيُّ بْنُ مَيْمُونٍ، عَنْ غَيْلاَنَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَعْبَدٍ الزِّمَّانِيِّ، عَنْ أَبِي قَتَادَةَ الأَنْصَارِيِّ، رضى الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم سُئِلَ عَنْ صَوْمِ الاِثْنَيْنِ فَقَالَ « فِيهِ وُلِدْتُ وَفِيهِ أُنْزِلَ عَلَىَّ ».

TERCÜME:

Ebû Katâde el-Ensârî'den رضى الله عنه rivayet edildiğine göre, Resûlullah'a ﷺ pazartesi orucu soruldu; O da şöyle buyurdu: **"O gün doğdum ve o gün bana (vahiy) indirildi."**

SENED İmam Müslim'in rivayet zinciri (talebeden hocaya): Züheyr b. Harb ← 'Abdurrahmân b. Mahdi ← Mahdi b. Maimun ← Ghailan b. Jarir ← 'Abdullah b. Ma'bad al-Zimmani ← Ebû Katâde al-Ansari رضى الله عنه.

KAYNAK: İmam Müslim, Sahîh-i Müslim, Kitâbü's-Sıyâm, her aydan üç gün, Arefe, Âşûrâ, pazartesi ve perşembe orucunun müstehaplığı bâbı, Hadis No. 1162.

DERECE: SAHİH — Sahîh-i Müslim'de yer alır.

Kaynak: https://sunnah.com/muslim:1162e

DOĞUM YILI VE TARİHİ

Sahih hadis doğumun ***gününü*** belirler: pazartesi. ***Yılına*** gelince, siyer âlimleri arasında meşhur olan görüş ***Fil Yılı*** olduğudur; Allah'ın Ebrehe'nin ordusunu helâk ettiği yıl (bkz. Kur'an'dan Kıssalar serisi, 39. kitap). Doğduğu yer Mekke'dir.

SİYER NOTU: DOĞUM TARİHİ

Âlimler O'nun Rebîülevvel ayındaki doğum ***tarihi*** hakkında farklı görüşler ileri sürmüştür. En meşhur görüş İbn İshâk'ın görüşü olan ***12 Rebîülevvel***dir. Bazı âlimler ise 8 veya 9 Rebîülevvel gibi farklı tarihleri tercih etmiştir.

Bu ihtilaf hiçbir şeyi değiştirmez: sahih olan O'nun ***pazartesi günü*** doğduğudur; daha önemlisi ise O'nun sünnetine uymaktır — O'nun yaptığı gibi pazartesi günü oruç tutmak da buna dahildir.

ÖVÜLMÜŞ İSİM

SİYER NOTU: O'NA İSMİNİ KİM VERDİ?

Siyer kitapları, dedesi ***'Abdülmuttalib***'in torununa ***Muhammed*** adını verdiğini rivayet eder. Bu isim o dönemde Araplar arasında yaygın değildi.

Dil açısından ***Muhammed "çokça övülen"***, ***Ahmed*** ise ***"en çok öven"*** ya da ***"en çok övülen"*** anlamına gelir.

HADİSLERDE O'NUN İSİMLERİ

Sahîh-i Buhârî'de Resûlullah ﷺ isimlerinden bazılarını şöyle sayar: ***Muhammed, Ahmed, el-Mâhî*** (Allah'ın onunla küfrü silip yok ettiği), ***el-Hâşir*** (insanların onun ardından haşredileceği) ve ***el-'Âkıb*** (sonuncu). Sahih al-Bukhari 3532

Ahmed ismi Kur'an'da da Hz. 'Îsâ'nın عَلَيْهِ السَّلَامُ getirdiği müjde olarak geçer (Saf Sûresi 61:6).

İSİM	ANLAMI
Muhammed	Çokça övülen
Ahmed	En çok övülen / en çok öven
el-Mâhî	Onunla küfrün silindiği kişi
el-Hâşir	İnsanların onun ardından haşredileceği kişi
el-'Âkıb	Son peygamber

Ders: ***güzel bir isim*** bir duadır. Çocuklarımıza anlamlı isimler verelim ve en çok övülen bu ismin sahibinin ahlâkını örnek alalım.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

KORUNAN YETİM

DUHÂ SÛRESİ 93:6–8

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَـَٔاوَىٰ ﴿٦﴾

Seni öksüz bulup da barındırmadı mı?

وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾

Seni şaşırmış bulup, doğru yola eriştirmedi mi?

وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾

Seni fakir bulup zenginleştirmedi mi?

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/93:6-8

93:6–8. AYETLERİN AÇIKLAMASI

Birincisi: Anne karnında yetim. İmam İbn Kesîr ***"Seni öksüz bulup da barındırmadı mı?"*** ayetini şöyle açıklar: ***babası 'Abdullah, o henüz annesinin karnındayken vefat etmişti*** — doğumundan sonra vefat ettiğini söyleyenler de vardır. Tafsir Ibn Kathir 93:6

İkincisi: Ardı ardına gelen koruma. İbn Kesîr devam eder: Ardından annesi ***Âmine bint Vehb, O altı yaşındayken vefat etti***; sonra dedesi ***'Abdülmuttalib'in himayesine girdi; dedesi de O sekiz yaşındayken vefat etti***; daha sonra O'nu amcası ***Ebû Tâlib*** himayesine aldı ve O'nu korumaya, savunmaya devam etti. İbn Kesîr der ki: "Bütün bunlar Allah'ın takdiri ve güzel tedbiriyle oldu."

TEFEKKÜR — ALLAH KORUYUCU OLDUĞUNDA

Babasını, annesini, sonra dedesini kaybetti — ama O ***hiçbir zaman korumasız bırakılmadı***: ***"barındırmadı mı?"***. Kaybı olan herkes için bu ayet bir tesellidir.

SÜTANNELERİ

HADİS — SAHÎH-İ BUHÂRÎ, NO. 5101

حَدَّثَنَا الْحَكَمُ بْنُ نَافِعٍ، أَخْبَرَنَا شُعَيْبٌ، عَنِ الزُّهْرِيِّ، قَالَ أَخْبَرَنِي عُرْوَةُ بْنُ الزُّبَيْرِ، أَنَّ زَيْنَبَ ابْنَةَ أَبِي سَلَمَةَ، أَخْبَرَتْهُ أَنَّ أُمَّ حَبِيبَةَ بِنْتَ أَبِي سُفْيَانَ أَخْبَرَتْهَا أَنَّهَا، قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ انْكِحْ أُخْتِي بِنْتَ أَبِي سُفْيَانَ فَقَالَ «أَوَتُحِبِّينَ ذَلِكَ». فَقُلْتُ نَعَمْ، لَسْتُ لَكَ بِمُخْلِيَةٍ،

وَأَحَبَّ مَنْ شَارَكَنِي فِي خَيْرٍ أُخْتِي. فَقَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم «إِنَّ ذَلِكَ لاَ يَحِلُّ لِي». قُلْتُ فَإِنَّا نُحَدَّثُ أَنَّكَ تُرِيدُ أَنْ تَنْكِحَ بِنْتَ أَبِي سَلَمَةَ. قَالَ «بِنْتَ أُمِّ سَلَمَةَ». قُلْتُ نَعَمْ. فَقَالَ «لَوْ أَنَّهَا لَمْ تَكُنْ رَبِيبَتِي فِي حَجْرِي مَا حَلَّتْ لِي إِنَّهَا لاَبْنَةُ أَخِي مِنَ الرَّضَاعَةِ، أَرْضَعَتْنِي وَأَبَا سَلَمَةَ ثُوَيْبَةُ فَلاَ تَعْرِضْنَ عَلَيَّ بَنَاتِكُنَّ وَلاَ أَخَوَاتِكُنَّ». قَالَ عُرْوَةُ وَثُوَيْبَةُ مَوْلاَةٌ لأَبِي لَهَبٍ كَانَ أَبُو لَهَبٍ أَعْتَقَهَا فَأَرْضَعَتِ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم فَلَمَّا مَاتَ أَبُو لَهَبٍ أُرِيَهُ بَعْضُ أَهْلِهِ بِشَرِّ حِيبَةٍ قَالَ لَهُ مَاذَا لَقِيتَ قَالَ أَبُو لَهَبٍ لَمْ أَلْقَ بَعْدَكُمْ غَيْرَ أَنِّي سُقِيتُ فِي هَذِهِ بِعَتَاقَتِي ثُوَيْبَةَ.

TERCÜME:

Ebû Süfyân'ın kızı Ümmü Habîbe'den رضى الله عنها, şöyle dedi: "Ey Allah'ın Resûlü, Ebû Süfyân'ın kızı olan kız kardeşimle evlen." … Bunun üzerine şöyle buyurdu: **"O (Ümmü Seleme'nin kızı) benim himayemde büyüyen üvey kızım olmasaydı bile bana helâl olmazdı; çünkü o benim süt kardeşimin kızıdır. Beni de Ebû Seleme'yi de Süveybe emzirdi. Artık bana kızlarınızı ve kız kardeşlerinizi teklif etmeyin."** 'Urve dedi ki: Süveybe, Ebû Leheb'in azat ettiği câriyesiydi; o da Peygamber'i ﷺ emzirdi.

SENED İmam Buhârî'nin rivayet zinciri (talebeden hocaya): al-Hakam b. Nafi' ← Su'aib ← al-Zuhri ← 'Urwah b. al-Zubair ← Zainab bint Abi Salamah ← Ümmü Habibah bint Abi Sufyan رضى الله عنها.

KAYNAK: İmam Buhârî, Sahîh-i Buhârî, Kitâbü'n-Nikâh, Hadis No. 5101. Müslim de rivayet etmiştir (No. 1449).
DERECE: SAHİH — hadis âlimlerinin ittifakıyla Kur'an'dan sonra en sahih kitap olan Sahîh-i Buhârî'de yer alır.
Kaynak: https://sunnah.com/bukhari:5101

BU HADİSİN DERSLERİ

Resûlullah'ı ﷺ emzirenlerden biri de Ebû Leheb'in azat ettiği câriyesi ***Süveybe*** idi. Bu hadis aynı zamanda ***süt yoluyla mahremiyet*** hükmünün delilidir: süt kardeşin kızıyla evlenmek haramdır. Peygamber ﷺ bu hükmü titizlikle gözetmiştir. Rivayetin son kısmı — Ebû Leheb'in rüyada görülmesiyle ilgili olan — 'Urve'nin sözüdür, Peygamber'in ﷺ sözü değildir.

SİYER NOTU: HALÎME ES-SA'DİYYE VE BENÎ SA'D

Siyer kitaplarına göre — bunların arasında İbn Hişâm'ın rivayet ettiği İbn İshâk'ın Sîret'i de vardır — Mekke eşrafının bebeklerini havası temiz ve dili fasih çöl köylerine sütanneye vermesi âdetti. Resûlullah ﷺ de ***Halîme bint Ebî Züeyb es-Sa'diyye*** tarafından emzirildi; Halîme, ***Benî Sa'd b. Bekr*** kabilesindendi.

Siyer kitapları, Halîme'nin ailesinin O'nu aldıktan sonra gördüğü bereketi de rivayet eder — koyunları ve binekleri gürbüzleşmişti. Bu kıssa siyer kitaplarında meşhurdur, ancak ***Sahîh-i Buhârî'de ve Sahîh-i Müslim'de yer almaz*** ve hadis âlimleri senedinin sağlamlığı konusunda farklı görüşler ileri sürmüştür.

Sahih hadisin desteklediği husus, O'nun ***bir sütannesinin olduğudur***; bu, bir sonraki bölümde ele alınan göğsün yarılması hadisinde (Sahîh-i Müslim 162) zikredilir.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

BENÎ SA‘D ÇÖLÜNDE HAYAT

Wikipedia'ya göre Halîme ve eşi ***el-Hâris b. ‘Abdil‘uzzâ***, büyük ***Hevâzin*** kabilesinin bir kolu olan ***Benî Sa‘d b. Bekr***'dendi. Mekke'nin kalabalığından uzakta, Hicaz çölünde ***bedevî*** olarak yaşıyorlardı.

MEKKE'NİN BEBEKLERİ NEDEN ÇÖLE GÖNDERİLİRDİ?

ÇÖLÜN AVANTAJI	AÇIKLAMA
Temiz hava	Şehrin kalabalığından ve kolay yayılan hastalıklardan uzak.
Fasih dil	Bedevî Arapçası en saf ve en fasih dil kabul edilirdi.
Güçlü beden	Tabiatla iç içe yaşamak bedensel dayanıklılık kazandırırdı.
Kabile bağları	Süt bağı Kureyş ile bedevî kabileler arasındaki ilişkiyi güçlendirirdi.

Siyer âlimleri bu avantajları Mekke eşrafının bir ***âdeti*** olarak zikreder; bunlar şer‘î nas değildir.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

SİYER NOTU: KITLIK YILI VE BEREKET

Siyer kitapları, Halîme'nin Mekke'ye ***bir kıtlık yılında***, zayıf bir binek ve az bir sütle geldiğini rivayet eder. Ücretini ödeyecek bir babası olmadığı için yetim bebeği diğer sütanneler almamıştı. Halîme O'nu aldı ve ailesinin hayatı bereketlendi.

Wikipedia da diğer hayvanlar ölürken Halîme ailesinin hayvanlarının sağlıklı kaldığını ve bol süt verdiğini belirtir. Bu bereket kıssası ***siyer kitaplarında meşhurdur*** ancak ***Sahîhayn'da yer almaz***; bu durum "Sütanneleri" bölümünde açıklanmıştır.

O'nun Benî Sa'd'da kaldığı süre hakkındaki rivayetler ***farklıdır***: bazıları yaklaşık dört ila beş yıl olduğunu söyler.

KAYNAK:

Wikipedia, "Halima bint Abi Dhu%27ayb". https://en.wikipedia.org/wiki/Halima_bint_Abi_Dhu%27ayb

TEFEKKÜR

Allah, Resûlünü bir sarayda değil, fakir bir ailenin himayesinde ***sade bir bedevî çadırında*** büyüttü. Sadelik, geniş tabiat ve fasih dil O'nun terbiyesinin bir parçası oldu.

GÖĞSÜN YARILMASI OLAYI

Henüz çocukken ve arkadaşlarıyla oyun oynarken olağanüstü bir olay yaşandı:

HADİS — SAHÎH-İ MÜSLİM, NO. 162

حَدَّثَنَا شَيْبَانُ بْنُ فَرُّوخَ، حَدَّثَنَا حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ، حَدَّثَنَا ثَابِتٌ الْبُنَانِيُّ، عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم أَتَاهُ جِبْرِيلُ صلى الله عليه وسلم وَهُوَ يَلْعَبُ مَعَ الْغِلْمَانِ فَأَخَذَهُ فَصَرَعَهُ فَشَقَّ عَنْ قَلْبِهِ فَاسْتَخْرَجَ الْقَلْبَ فَاسْتَخْرَجَ مِنْهُ عَلَقَةً فَقَالَ هَذَا حَظُّ الشَّيْطَانِ مِنْكَ. ثُمَّ غَسَلَهُ فِي طَسْتٍ مِنْ ذَهَبٍ بِمَاءِ زَمْزَمَ ثُمَّ لأَمَهُ ثُمَّ أَعَادَهُ فِي مَكَانِهِ وَجَاءَ الْغِلْمَانُ يَسْعَوْنَ إِلَى أُمِّهِ - يَعْنِي ظِئْرَهُ - فَقَالُوا إِنَّ مُحَمَّدًا قَدْ قُتِلَ. فَاسْتَقْبَلُوهُ وَهُوَ مُنْتَقِعُ اللَّوْنِ. قَالَ أَنَسٌ وَقَدْ كُنْتُ أَرَى أَثَرَ ذَلِكَ الْمِخْيَطِ فِي صَدْرِهِ.

TERCÜME:

Enes b. Mâlik'ten رضى الله عنه rivayet edildiğine göre, Cibrîl عَلَيْهِ السَّلَامُ çocuklarla oyun oynarken Resûlullah'a ﷺ geldi. Onu tutup yere yatırdı, sonra göğsünü yarıp kalbini çıkardı. Ondan bir kan pıhtısı çıkarıp şöyle dedi: **"Bu, şeytanın senden olan payıdır."** Sonra onu altın bir leğende zemzem suyuyla yıkadı, ardından birleştirip yerine koydu. Çocuklar koşarak annesine — yani sütannesine — gidip: "Muhammed öldürüldü!" dediler. Hemen yanına gittiler ve yüzünün sararmış olduğunu gördüler. Enes dedi ki: **"Ben o dikişin izini onun göğsünde görürdüm."**

SENED İmam Müslim'in rivayet zinciri (talebeden hocaya): Şaiban b. Farrukh ← Hammad b. Salamah ← Thabit al-Bunani ← Enes b. Mâlik رضى الله عنه.

KAYNAK: İmam Müslim, Sahîh-i Müslim, Kitâbü'l-Îmân, Resûlullah'ın ﷺ göklere isrâsı bâbı, Hadis No. 162.

DERECE: SAHİH — Sahîh-i Müslim'de yer alır.

Kaynak: https://sunnah.com/muslim:162c

BU HADİSİN DERSLERİ

Birincisi: Küçüklükten itibaren korunma. Allah, ***Resûlünün kalbini*** çocukluğundan itibaren temizledi ve ondan "şeytanın payını" çıkardı — yüce risalete bir hazırlık olarak.

İkincisi: Başkaları da şahit oldu. Diğer çocuklar bunu gördü; Enes رضى الله عنه de O'nun göğsündeki ***dikiş izini*** bizzat görmüştü. Bu olay bir hayal değil, gerçekten yaşanmıştır.

Üçüncüsü: Sütannenin varlığına delil. Hadis, çocukların ***annesine — yani sütannesine —*** koştuğunu zikreder; bu da O'nun sütannesinin köyünde kaldığına dair siyer rivayetini destekler.

İNŞİRÂH SÛRESİ 94:1

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾

Senin gönlünü açmadık mı?

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/94:1

94:1. AYETİN AÇIKLAMASI

İmam İbn Kesîr ***"Senin gönlünü açmadık mı?"*** ayetini şöyle açıklar: ***Göğsünü nurlandırdık, onu ferah ve geniş kıldık***. İsrâ gecesindeki göğsün yarılmasının kastedildiğini söyleyenlerin görüşünü de zikreder ve şöyle der: ***aralarında çelişki yoktur***; çünkü göğsün maddî olarak yarılması, ondan doğan manevî ferahlıkla birlikte göğsün açılmasına dahildir. Tafsir Ibn Kathir 94:1

TEFEKKÜR — TEMİZLENMİŞ KALP

Resûlullah'ın ﷺ kalbi Cibrîl عَلَيْهِ السَّلَامُ tarafından temizlendiyse, bizim kalplerimizin de ***tövbe, zikir ve ilimle*** temizlenmesi gerekir. Bu hadis, insanın iyiliğinin ve kötülüğünün merkezinin kalbi olduğunu öğretir.

ANNESİNİN KUCAĞINA DÖNÜŞ

SİYER NOTU: HALÎME SÜT OĞLUNU GERİ GETİRİYOR

Siyer kitaplarına göre göğsün yarılması olayından sonra Halîme ve eşi çocuğun güvenliğinden ***endişe ettiler*** ve O'nu Mekke'deki annesi Âmine'ye geri götürdüler. Wikipedia, O'nun yaklaşık ***beş yaşında*** annesine ve dedesine geri verildiğini belirtir.

Göğsün yarılması olayının kendisi ***sahihtir*** (Sahîh-i Müslim 162). Halîme'nin endişesi ve dönüş yolculuğunun ayrıntıları ise ***siyer kitaplarının rivayetidir***.

KAYNAK:
Wikipedia, "Halima bint Abi Dhu%27ayb". https://en.wikipedia.org/wiki/Halima_bint_Abi_Dhu%27ayb

HALÎME'NİN SÜREKLİ SEVGİSİ

Süt ailesiyle bağ kopmadı. Wikipedia'ya göre O, Hatîce رضى الله عنها ile evlendikten sonra Halîme bir defasında Mekke'ye gelip geçim sıkıntısından yakındı; Hatîce de ona ***koyun ve deve*** verdi. O, sütannesine ve süt ailesine her zaman ***ikram ederdi***.

Ders: Üzerimizde hakkı olanlara, aradan yıllar geçse bile ***iyilik etmek***. Sütannemiz, öğretmenimiz ve bakıcımız hatırlanmayı ve duamızı hak eder.

ANNESİYLE GEÇEN YILLAR

Çocuk artık dedesi 'Abdülmuttalib'in himayesinde, Mekke'de annesiyle birlikte yaşıyordu. Bu dönem ***kısa*** sürdü — sadece bir yıl kadar — ve ardından, bir sonraki bölümde anlatılacağı üzere, hayatını değiştiren Yesrib yolculuğu geldi.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

BİR ANNENİN VEFATI

İbn Kesîr'e göre annesi Âmine bint Vehb, O ***altı yaşındayken*** vefat etti. Yıllar sonra Resûlullah ﷺ annesinin kabrini ziyaret etti:

HADİS — SAHÎH-İ MÜSLİM, NO. 976

حَدَّثَنَا أَبُو بَكْرِ بْنُ أَبِي شَيْبَةَ، وَزُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ، قَالاَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عُبَيْدٍ، عَنْ يَزِيدَ بْنِ كَيْسَانَ، عَنْ أَبِي حَازِمٍ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ زَارَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم قَبْرَ أُمِّهِ فَبَكَى وَأَبْكَى مَنْ حَوْلَهُ فَقَالَ «اسْتَأْذَنْتُ رَبِّي فِي أَنْ أَسْتَغْفِرَ لَهَا فَلَمْ يُؤْذَنْ لِي وَاسْتَأْذَنْتُهُ فِي أَنْ أَزُورَ قَبْرَهَا فَأُذِنَ لِي فَزُورُوا الْقُبُورَ فَإِنَّهَا تُذَكِّرُ الْمَوْتَ».

TERCÜME:

Ebû Hüreyre'den رضي الله عنه, şöyle dedi: Peygamber ﷺ annesinin kabrini ziyaret etti; ağladı ve etrafındakileri de ağlattı. Sonra şöyle buyurdu: **"Rabbimden onun için bağışlanma dilemek için izin istedim, bana izin verilmedi. Kabrini ziyaret etmek için izin istedim, bana izin verildi. Öyleyse kabirleri ziyaret edin; çünkü kabirler ölümü hatırlatır."**

SENED İmam Müslim'in rivayet zinciri (talebeden hocaya): Ebû Bakr b. Abi Şaibah ve Züheyr b. Harb ← Muhammed b. 'Ubaid ← Yazid b. Kaisan ← Ebû Hazim ← Ebû Hüreyre رضي الله عنه.

KAYNAK: İmam Müslim, Sahîh-i Müslim, Kitâbü'l-Cenâiz, Peygamber'in ﷺ annesinin kabrini ziyaret için Rabbinden izin istemesi bâbı, Hadis No. 976.

DERECE: SAHİH — Sahîh-i Müslim'de yer alır.

Kaynak: https://sunnah.com/muslim:976b

BU HADİSİN DERSLERİ

Birincisi: Bir evladın sevgisi. Resûlullah ﷺ ***annesinin kabri başında*** etrafındakileri de ağlatacak kadar ağladı — anneye duyulan sevgi zamanla kaybolmaz.

İkincisi: Kabir ziyareti. O, bu olayı ümmeti için bir derse dönüştürdü: ***kabirleri ziyaret edin, çünkü kabirler ölümü hatırlatır***.

Üçüncüsü: Allah'a itaat. En sevdiği kişiyle ilgili olsa bile, Allah'ın izin vermediği bir konuda Allah'ın hükmüne boyun eğdi.

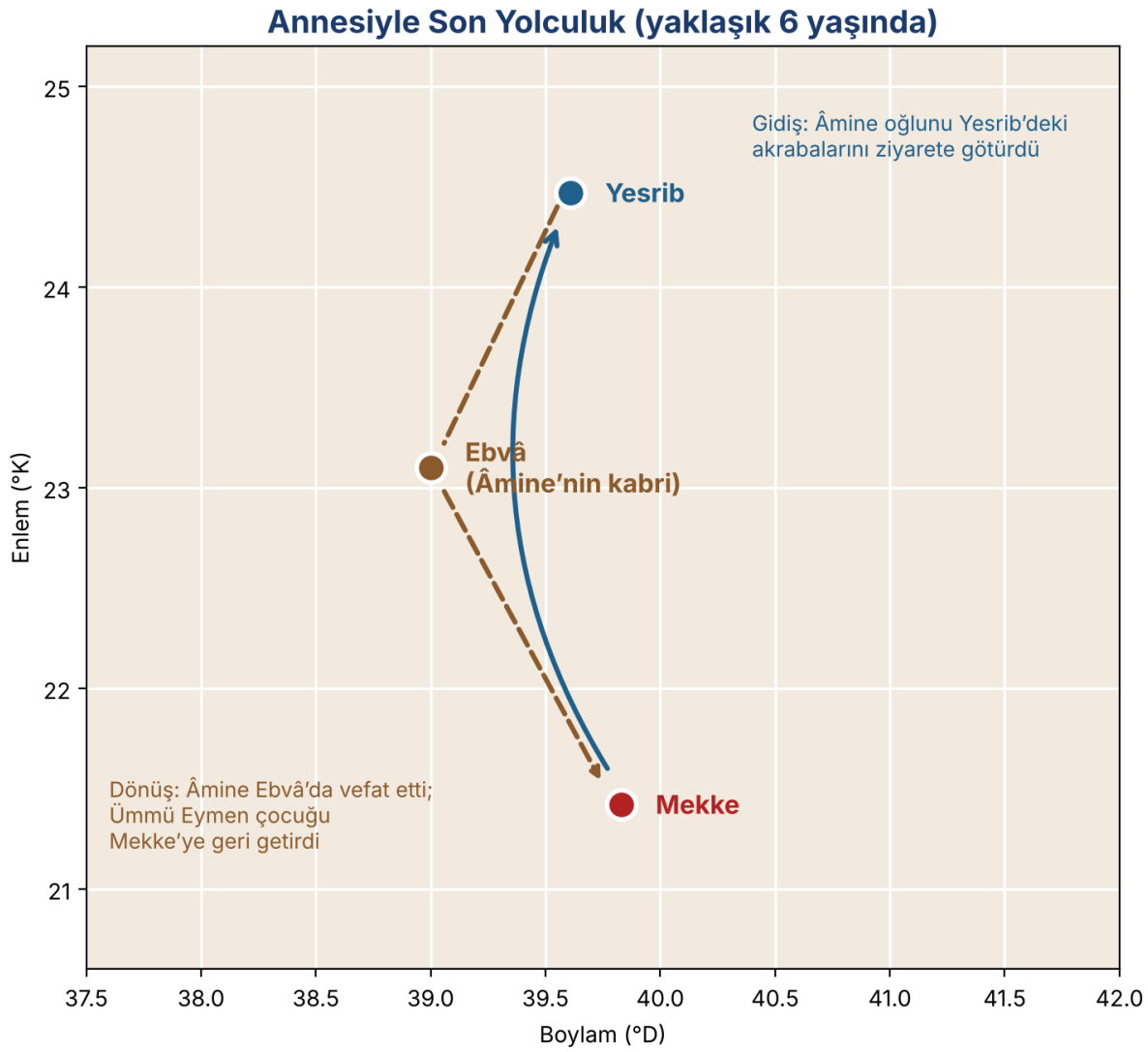
SİYER NOTU: EBVÂ

Siyer kitaplarına göre Âmine O'nu Medine'deki (Yesrib) akrabalarını ziyarete götürdü; dönüş yolunda Mekke ile Medine arasındaki ***Ebvâ*** denen yerde vefat etti ve oraya defnedildi.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

ÜMMÜ EYMEN: VEFALI DADI

Yesrib'den dönüş yolunda Âmine Ebvâ'da vefat ettiğinde, yetim çocuğun yanında bir kadın vardı: ***Bereke bint Sa'lebe***; o, ***Ümmü Eymen*** olarak bilinirdi.

Şematik harita; Ebvâ'nın konumu yaklaşıktır. Kaynak: Wikipedia, "Amina bint Wahb", "Umm Ayman".

Şekil 4: Resûlullah'ın ﷺ annesiyle son yolculuğu (şematik harita).

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

SİYER NOTU: ÜMMÜ EYMEN KİMDİR?

Wikipedia'ya göre Ümmü Eymen ***Habeşistan***'dandı. 'Abdullah ve Âmine'nin ev halkından bir câriyeydi. Âmine vefat edince ***çocuğa o baktı*** ve O'nu Mekke'de dedesinin evine götürdü.

Peygamber, Ümmü Eymen'i ***azat etti***; bunu Hatîce رضى الله عنها ile evlendiğinde yaptı. Ümmü Eymen önce 'Ubeyd b. Zeyd ile evlendi ve ***Eymen*** adında bir oğlu oldu; sonra ***Zeyd b. Hârise*** ile evlendi ve ***Üsâme***'yi doğurdu; Üsâme ileride ordu komutanı oldu. Ümmü Eymen ilk Müslümanlardandı, Medine'ye hicret etti ve Uhud'da yaralılara su verip onları tedavi etti.

KAYNAK:
Wikipedia, "Umm Ayman". https://en.wikipedia.org/wiki/Umm_Ayman

DERS

Birincisi: Şeref ten renginde değildir. Habeşli bir kadın Resûlullah'ın ﷺ dadısı oldu ve O'nun hayatı boyunca ikram gördü.

İkincisi: Vefa vefayla karşılanır. O, Ümmü Eymen'i azat etti, onu sevdiği kişiyle evlendirdi ve ona hürmet gösterdi.

Üçüncüsü: Yetimin koruyucusu. Annesini kaybettikten sonra Allah O'na şefkatli bir dadı nasip etti — 93:6'daki korumanın bir başka işareti.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

DEDE VE AMCANIN HİMAYESİNDE

Annesi vefat ettikten sonra O'na Kureyş'in lideri olan dedesi ***'Abdülmuttalib*** baktı; dedesi de O sekiz yaşındayken vefat etti. Ardından O'nu 'Abdullah'ın öz kardeşi olan amcası ***Ebû Tâlib*** himayesine aldı — İbn Kesîr'in Duhâ 93:6 tefsirinde açıkladığı gibi.

KOYUN GÜTMEK

Kendisinden önceki peygamberler gibi Resûlullah ﷺ de ***koyun güttü***; bunu küçük bir ücret karşılığında Mekkeliler için yaptı:

HADİS — SAHÎH-İ BUHÂRÎ, NO. 2262

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ الْمَكِّيُّ، حَدَّثَنَا عَمْرُو بْنُ يَحْيَى، عَنْ جَدِّهِ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ـ رضى الله عنه ـ عَنِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم قَالَ «مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلاَّ رَعَى الْغَنَمَ». فَقَالَ أَصْحَابُهُ وَأَنْتَ فَقَالَ «نَعَمْ كُنْتُ أَرْعَاهَا عَلَى قَرَارِيطَ لأَهْلِ مَكَّةَ».

TERCÜME:

Ebû Hüreyre'den رضى الله عنه, Peygamber'den ﷺ rivayet edildiğine göre şöyle buyurdu: **"Allah'ın gönderdiği her peygamber mutlaka koyun gütmüştür."** Sahâbîler: "Sen de mi?" diye sordular. O da şöyle cevap verdi: **"Evet, ben de birkaç kırat karşılığında Mekkelilerin koyunlarını güderdim."**

SENED İmam Buhârî'nin rivayet zinciri (talebeden hocaya): Ahmed b. Muhammed al-Makki ← 'Amr b. Yahya ← dedesi Sa'îd b. 'Amr ← Ebû Hüreyre رضى الله عنه.

KAYNAK: İmam Buhârî, Sahîh-i Buhârî, Kitâbü'l-İcâre, birkaç kırat karşılığında koyun gütme bâbı, Hadis No. 2262.

DERECE: SAHİH — hadis âlimlerinin ittifakıyla Kur'an'dan sonra en sahih kitap olan Sahîh-i Buhârî'de yer alır.

Kaynak: https://sunnah.com/bukhari:2262

BU HADİSİN DERSLERİ

Birincisi: Kendi eliyle çalışmak. O başkalarına muhtaç kalmadı; ücreti küçük de olsa ***rızkını kazanmak için çalıştı***.

İkincisi: Liderlik eğitimi. Âlimler, koyun gütmenin ***sabrı, yumuşaklığı ve sorumluluğu*** geliştirdiğini söyler — insanlara önderlik etmek için gereken özellikler.

Üçüncüsü: Kökeninden utanmamak. Bunu ashabına bizzat kendisi anlattı ve bu sade işten dolayı hiç utanmadı.

EBÛ TÂLİB: FAKİR AMA ASİL BİR AMCA

Wikipedia'ya göre Ebû Tâlib — farklı kaynaklara göre asıl adı ***'İmrân*** ya da ***'Abdümenâf*** — 'Abdullah'ın ***öz kardeşiydi***; çünkü anneleri aynıydı: ***Fâtıma bint 'Amr***. 'Abdülmuttalib vefat edince Ebû Tâlib, ***geçim sıkıntısı içinde olmasına*** rağmen yeğenini yanına aldı.

SİYER NOTU: DAR EV, GENİŞ GÖNÜL

Wikipedia, Ebû Tâlib'in ***fakir*** olduğunu ve çok çocuğu bulunduğunu belirtir; bunlar arasında ***'Ali, Ca'fer, 'Akîl, Tâlib ve Ümmü Hânî (Fâhite)*** vardı. Hacılara hizmet görevini yerine getirmek için kardeşi ***el-'Abbâs***'tan borç para almıştı.

Yine de yeğenini büyük bir sevgiyle korudu. İleride, O peygamber olarak gönderildiğinde, Ebû Tâlib O'nu Kureyş liderlerine karşı ***korudu***; öyle ki Hâşimoğulları boykota uğradı. Ebû Tâlib yaklaşık ***619*** yılında vefat etti. Bu yıla ***Hüzün Yılı*** denildi; çünkü Hatîce رضى الله عنها de yakın bir zamanda vefat etmişti.

KAYNAK:

Wikipedia, "Abu Talib ibn Abd al-Muttalib". https://en.wikipedia.org/wiki/Abu_Talib_ibn_Abd_al-Muttalib

KALABALIK BİR EVDE BİR ÇOCUK

Ebû Tâlib'in evinde amcaoğullarıyla birlikte büyüdü. Bunlar arasında, ileride ilk Müslümanlardan olacak ***'Ali b. Ebî Tâlib*** رضى الله عنه ve Habeşistan'a hicret eden ***Ca'fer*** رضى الله عنه vardı. Bu sade hayat, O'nun neden küçük yaştan itibaren ***koyun güttüğünü*** açıklar.

DERS

Fakirlik ***ahlâkın asaletine*** engel değildir. Ebû Tâlib elindekini verdi: barınak, sevgi ve koruma. Her birimiz, imkânımız sınırlı da olsa ailemizdeki bir yetimin koruyucusu olabiliriz.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

O'NUN ÇOCUKLUĞUNDA MEKKE TOPLUMU

Resûlullah ﷺ ***iki yüzü*** olan bir toplumda büyüdü: Hz. İbrâhim'in عَلَيْهِ السَّلَامُ dininden ve Arap kültüründen miras kalan güzel özellikler ile daha sonra İslâm'ın düzelttiği ***cahiliye âdetleri***.

GÜZEL ÖZELLİKLER	CAHİLİYE ÂDETLERİ
Misafirlere ve hacılara ikram etmek	Kâbe'nin çevresindeki putlara tapmak
Sözünde durmak ve sığınma isteyeni korumak	Küçük meseleler yüzünden kabileler arası savaşlar
Cesaret ve dilde fesahat	Kız çocuklarını diri diri gömmek (bkz. 81:8–9)
Haram aylara saygı göstermek	Faiz ve zayıflara zulmetmek

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

SİYER NOTU: UKÂZ PANAYIRI

Wikipedia'ya göre ***Ukâz Panayırı*** Nahle ile Tâif arasında bulunuyordu. Her yıl hac mevsiminden önce ***21 gün*** boyunca, ***Zilkade*** ayında kurulurdu. Arap kabileleri ticaretin yanı sıra anlaşmazlıkları çözer, antlaşmalar yapar, yarışlar düzenler ve Arapça dilbilgisinin şekillenmesine katkıda bulunan ***şiir yarışmaları*** yaparlardı.

Bu tür panayırlar, Arapçanın o dönemde ***fesahatin zirvesinde*** olduğunu gösterir — ve fesahate bu kadar değer veren bir kavme Kur'an bir dil mucizesi olarak indirildi.

KAYNAK:

Wikipedia, "Souk Okaz". https://en.wikipedia.org/wiki/Souk_Okaz

HÜBEL VE KÂBE'NİN PUTLARI

Wikipedia'ya göre Kâbe'deki en önemli put Kureyş'in yerleştirdiği ***Hübel*** idi ve ***Mekke'nin fethine kadar*** orada kaldı. Bu putların arasında büyüyen yetim çocuk, ileride Kâbe'yi onlardan ***temizleyecek olan*** Resûl oldu.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

HARAM AYLAR

Kabileler arası savaşlar sık sık yaşansa da Araplar ***dört haram aya*** saygı gösterirdi; bu, Hz. İbrâhim'in عَلَيْهِ السَّلَامُ dininden kalan bir mirastı. İslâm bu saygıyı devam ettirdi (Tevbe Sûresi 9:36) ve Resûlullah ﷺ Vedâ Haccı hutbesinde bu ayların isimlerini saydı (Sahih al-Bukhari 4662).

HARAM AY	TAKVİMDEKİ YERİ
Zilkade	11. ay; Ukâz Panayırı mevsimi
Zilhicce	12. ay; hac mevsimi
Muharrem	Birinci ay
Receb	7. ay; diğer üçünden ayrı

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

ANNE BABALAR VE BAKICILAR İÇİN DERSLER

Resûlullah'ın ﷺ çocukluğu sadece bir tarih değildir; her anne baba, dede, nine ve yetim bakıcısı için bir ***eğitim rehberidir***. Bu bölüm önceki bölümlerden çıkan pratik dersleri bir araya getirir.

SİYERDEN	BİZİM İÇİN UYGULAMA
'Abdülmuttalib güzel bir isim seçti.	Çocuğa güzel ve anlamlı bir isim verin.
Bebek havası temiz çöle gönderildi.	Çocuğun büyümesi için sağlıklı ve iyi bir çevre seçin.
Bedevîlerin fasih dili.	Çocuğa küçük yaştan itibaren güzel bir dil ve Kur'an okumayı öğretin.
Şefkatli Ümmü Eymen ve Halîme.	Emin ve ahlâklı bir bakıcı seçin.
Ebû Tâlib fakir olduğu hâlde korudu.	Ailedeki yetimi koruyucusuz bırakmayın.
Küçük yaştan koyun gütmek.	Çocuğu yaşına uygun sorumluluklarla yetiştirin.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

TOPLUMUMUZDA YETİMLER

Resûlullah ﷺ de bir yetimdi. Bu yüzden yetime ikram etmek, ***sünneti ihya etmek*** ve O'nun hayatını anmaktır. O, yetime bakan kişiye cennette kendisine yakın bir makam vaat etmiştir (Sahih al-Bukhari 5304).

Kolay yollardan bazıları: bir yetimin okul ihtiyaçlarına ***destek olmak***, ailece bir yetimhaneyi ***ziyaret etmek***, onlara Kur'an okumayı ***öğretmek*** ya da sadece onlara moral veren bir ***dinleyici olmak***. Her küçük çaba, 93:6'da zikredilen "barındırma"nın bir parçasıdır.

TEFEKKÜR

Allah, Resûlünü ***insanların elleriyle*** büyüttü: anne, sütanne, dadı, dede ve amca. Belki Allah bizi de ihtiyaç içindeki bir çocuk için o "ellerden" biri kılmak istiyordur.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

SAHİH RİVAYET İLE MEŞHUR KISSA ARASINDA

Resûlullah'ın ﷺ doğumu ve çocukluğu hakkında toplumda yaygın birçok kıssa vardır. Bunların bir kısmı sahih, bir kısmı siyer kitaplarından, bir kısmı da zayıftır. Aşağıdaki tablo bunları özetler.

KISSALAR VE DURUMLARI

MEŞHUR KISSA	DURUMU
Pazartesi günü doğdu.	Sahih (Sahîh-i Müslim 1162).
Fil Yılı'nda, 12 Rebîülevvel'de doğdu.	Fil Yılı siyer âlimlerinin meşhur görüşüdür; 12 Rebîülevvel tarihi İbn İshâk'ın görüşüdür ve âlimler farklı görüşler ileri sürmüştür.
Süveybe tarafından emzirildi.	Sahih (Sahîh-i Buhârî 5101).
Halîme tarafından emzirildi ve koyunları gürbüzleşti.	Siyer kitaplarının rivayeti (İbn İshâk); Sahîhayn'da yoktur.
Çocukken göğsü Cibrîl tarafından yarıldı.	Sahih (Sahîh-i Müslim 162).
Doğum gecesinde Kisrâ'nın sarayı sarsıldı ve Mecûsîlerin ateşi söndü.	Hadis âlimlerine göre zayıf rivayet; açıklamaya dahil edilmedi.
Sünnetli olarak doğdu.	Hadis âlimlerine göre zayıf rivayet; açıklamaya dahil edilmedi.
'Abdülmuttalib bir rüya üzerine Zemzem'i yeniden kazdı.	Siyer kitaplarının rivayeti; tarihçiler tarafından genel olarak kabul görür.
'Abdullah'ın yerine yüz deve fidye verildi.	Siyer kitaplarının rivayeti; sahih hadis değildir.
'Abdullah, O doğmadan önce Yesrib'de vefat etti.	Siyer kitaplarının rivayeti; İbn Kesîr'in 93:6 tefsiriyle desteklenir (anne karnında yetim).
Ümmü Eymen O'nu Ebvâ'dan geri getirdi.	Siyer kitaplarının ve sahâbî biyografilerinin rivayeti.
Rahip Bahîrâ, Şam yolculuğunda O'nu tanıdı.	Tirmizî rivayet etmiştir; içeriğinin bir kısmı âlimlerce tartışılmıştır. Sonraki seride ele alınacaktır.

TEFEKKÜR — NEDEN SAHİH OLANI SEÇİYORUZ?

Resûlullah'ın ﷺ hayatı, güzel olmak için ***hiçbir eklemeye muhtaç değildir***. Sahih rivayetler sevgiyi ve imanı artırmaya yeter. Sahih olanı seçerek ilmin emanetini korur, O'na hiç yaşanmamış şeyleri isnat etmekten sakınırız.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

MİLADÎ ALTINCI YÜZYILDA DÜNYA

Resûlullah ﷺ Mekke'de doğdu; ama Mekke yalıtılmış bir ada değildi. Vadi, çalkantılı bir dünyayla çevriliydi: iki büyük imparatorluk birbiriyle dönüşümlü olarak savaşıyor, küçük krallıklar ticaret yolları için yarışıyor ve salgın hastalıklar milyonlarca insanın canını almış bulunuyordu. Bu dünyayı anlamak, çorak bir vadiden çıkan yetim bir çocuğun getirdiği değişimin ne kadar büyük olduğunu görmemize yardımcı olur.

BİRBİRİYLE SAVAŞAN İKİ İMPARATORLUK

Kuzeyde, merkezi Konstantinopolis olan ***Doğu Roma İmparatorluğu (Bizans)*** vardı. Meşhur imparatoru I. Justinianus, 527'den 565'e kadar — yani O'nun doğumundan birkaç yıl öncesine kadar — hüküm sürdü. Doğuda ise merkezi bugünkü Bağdat yakınlarındaki Ktesifon olan ***İran İmparatorluğu (Sâsânî)*** bulunuyordu. "Enûşirvân" lakaplı kralı I. Hüsrev 531'den 579'a kadar hüküm sürdü; yani O, bu İran kralının saltanatı döneminde doğdu.

Bu iki imparatorluk Şam, Irak, Ermenistan ve ticaret yollarına hâkim olmak için defalarca savaştı. 572 yılında, O henüz bebekken, aralarında yaklaşık yirmi yıl sürecek yeni bir büyük savaş başladı. Sınırlardaki Arap kabileleri de bu savaşa sürüklendi: Gassânîler Roma ile, Hîre'deki Lahmîler ise İran ile ittifak kurdu.

> **TARİH NOTU: JUSTİNİANUS VEBASI**
> 541 ile 549 yılları arasında, tarihçilerin ***Justinianus Vebası*** olarak adlandırdığı korkunç bir salgın Roma topraklarını ve çevresini kasıp kavurdu. Modern tarihçiler milyonlarca insanın öldüğünü tahmin eder. Bu salgın, Resûlullah'ın ﷺ doğumundan sadece birkaç on yıl önce büyük imparatorlukları zayıflattı. Kesin ölü sayısı araştırmacılar arasında hâlâ tartışmalıdır.

Kaynak: Wikipedia, "Justinian I"; Wikipedia, "Khosrow I"; Wikipedia, "Plague of Justinian".

HABEŞİSTAN, YEMEN VE EBREHE

Kızıldeniz'in karşı yakasında ***Aksum Krallığı (Habeşistan)*** bulunuyordu. Yaklaşık 525 yılında Aksum denizi geçerek Yemen'deki Himyer krallığını fethetti. Ebrehe bu ordunun içinden çıktı; daha sonra Yemen'i yönetti ve sonunda fillerle donatılmış orduyu Mekke'ye yönlendirdi. Ebrehe'nin ölümünden ve oğullarının 570'lerin başında düşmesinden sonra Yemen İran'ın eline geçti.

Fil Sûresi'nde anlatılan Fil Yılı kıssası, bu güç mücadelesinin ortasında yaşandı. Ancak Allah evini Roma ya da İran ordularıyla değil, gönderdiği kuşlarla korudu.

O DÖNEMDE NUSANTARA

O doğduğunda Malay dünyasında hareketli ticaret limanları vardı. Kedah'taki ***Bujang Vadisi*** antik alanları yüzyıllar boyunca süren ticaret ve zanaat faaliyetlerine işaret eder; Malakka Boğazı'ndaki limanlar da Hindistan ile Çin arasındaki gemiler için uğrak yeriydi. Srivijaya Krallığı henüz ortaya çıkmamıştı; tarihte

ancak yaklaşık bir asır sonra kayda geçer. İslâm bölgemize çok daha sonra, tüccarlar ve davetçiler aracılığıyla ulaştı — ama her şey Mekke vadisindeki bu doğumla başladı.

Kaynak: Wikipedia, “Bujang Valley”; Wikipedia, “Srivijaya”.

DERS

Allah son Resûlü görkemli bir imparatorluk başkentinde değil, Roma’nın ve İran’ın önemsemediği bir vadide dünyaya getirmeyi seçti. Şeref dünyevî güçle ölçülmez. Bugünün büyük güçleri karşısında kendimizi küçük hissettiğimizde, insanlık tarihindeki en büyük değişimin en sade yerden başladığını hatırlayalım.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

BU SERİDEKİ ÖNEMLİ YERLER

Aşağıdaki tablo bu e-kitapta geçen yerleri, siyerle ilgilerini ve Mekke'ye tahmini uzaklıklarını bir araya getirir. Verilen mesafeler, modern harita koordinatlarından hesaplanmış ***kuş uçuşu mesafelerdir***; kervan yolları üzerinden gerçek yolculuk mesafesi daha uzundur.

YER	BU SERİYLE İLGİSİ	MEKKE'YE UZAKLIK
Mekke	Resûlullah'ın ﷺ doğduğu yer; Kâbe ve Zemzem'in vadisi.	—
Nur Dağı (Hira Mağarası)	Mekke çevresindeki en yüksek tepe; ileride ilk vahyin indiği yer.	Yaklaşık 5 km
Tâif	Benî Sa'd yurduna ve Ukâz Panayırı'na yakın dağ şehri.	Yaklaşık 60 km
Benî Sa'd Çölü	Halîme'nin O'nu emzirdiği yer; Mekke ile Tâif arasındaki bölgede (kesin yeri bilinmemektedir).	Tahmini
Yesrib (Medine)	'Abdullah'ın vefat edip defnedildiği yer; dedesinin anne tarafından ailesinin (Neccâroğulları) yurdu.	Yaklaşık 340 km
Ebvâ	Âmine'nin Yesrib dönüşünde vefat ettiği yer; Mekke ile Medine arasında.	Tahmini
Gazze	Büyük dedesi Hâşim'in ticaret sırasında vefat ettiği yer.	Yaklaşık 1.240 km
Busrâ (Şam)	Şam'ın güneyinde bir ticaret şehri; Kureyş kervanlarının yaz yolculuğu durağı.	Yaklaşık 1.280 km
San'â (Yemen)	Ebrehe'nin yönetim merkezi; kış kervanlarının durağı.	Yaklaşık 820 km
Me'rib (Yemen)	Ebrehe'nin onardığı antik barajın bulunduğu yer (bkz. sonraki bölüm).	Yaklaşık 880 km
Aksum (Habeşistan)	Ebrehe döneminde Yemen'e hâkim olan Habeş krallığının merkezi.	Yaklaşık 820 km
Ktesifon (Irak)	Sâsânî İran İmparatorluğu'nun başkenti.	Yaklaşık 1.380 km
Konstantinopolis	Doğu Roma İmparatorluğu'nun başkenti (bugünkü İstanbul).	Yaklaşık 2.410 km

Mesafeler modern koordinatlardan hesaplanmış ve yuvarlanmıştır; yalnızca fikir vermek için yaklaşık değerlerdir.

KUREYŞ'İN İKİ TİCARET YOLU

Kureyş Sûresi ***kış ve yaz yolculuklarını*** zikreder. Müfessirler, Kureyş kervanlarının kışın güneyde Yemen'e, yazın ise kuzeyde Şam'a gittiğini açıklar. Yukarıdaki tabloya bakılırsa her tek yönlü yolculuk binlerce kilometrelik çölü aşıyordu — develerle haftalar süren bir yolculuk. İleride Resûlullah ﷺ de yetişkinliğinde bu yollarda bizzat ticaret yapacaktı.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

DERS

Mekke'nin nehri ya da tarım arazisi yoktu; ama Allah onu Yemen, Şam, Habeşistan ve Irak'ı birbirine bağlayan ticaret yollarının kavşağı kıldı. Bu konum, daha sonra İslâm'ın yayılmasını kolaylaştırdı. Rızık ve fırsat mutlaka verimli topraktan gelmez; Allah'tan gelir ve Allah onun yolunu hiç beklemediğimiz şekilde açar.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

TARİHİN İZLERİ: KİTABELER VE ANTİK YERLEŞİMLER

Kur'an'ın doğruluğu arkeolojik keşiflere bağlı değildir. Ancak Resûlullah'ın ﷺ doğduğu dönemin arka planını anlamamıza yardımcı olan, sağlam ve araştırmacılarca kabul görmüş bazı keşifler vardır. Bu bölümde yalnızca açık kaynağı bulunan keşiflere yer verdik; doğrulanmamış iddialar dahil edilmedi.

EBREHE'NİN ME'RİB BARAJI KİTABESİ (548)

Yemen'in Me'rib şehrinde, araştırmacıların ***CIH 541*** olarak adlandırdığı ve ***548*** yılına tarihlenen bir yazıt bulunur. Bu kitabe bizzat Ebrehe'nin emriyle yazılmıştır. Büyük Me'rib barajının onarım çalışmalarını kaydeder ve Habeşistan, Roma, İran ve Gassânîlerden gelen elçilerin katıldığı bir toplantıdan bahseder. Bu da Ebrehe'nin dünyanın büyük güçleriyle ilişki içinde olan güçlü bir hükümdar olduğunu gösterir.

Me'rib'deki antik Sebe Krallığı alanı, barajın kalıntıları da dahil olmak üzere, ***2023 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne*** alınmıştır.

Kaynak: Wikipedia, "CIH 541"; UNESCO, "Landmarks of the Ancient Kingdom of Saba, Marib".

EBREHE'NİN MUREYĞAN KİTABESİ (552)

Ebrehe'ye ait ve ***552*** yılına tarihlenen bir başka kitabe, Arap Yarımadası'nın iç kesimlerindeki Mureyğan bölgesinde bulunmuştur. Ebrehe'nin Me'ad kabilelerini boyun eğdirmek için yarımadanın ortasına düzenlediği askerî seferi kaydeder. Bu kitabe, Ebrehe'nin gerçekten de Yemen'den kuzeye doğru uzaklara ordu götürdüğünü kanıtlar.

TARİH NOTU: KİTABELERİN SÖYLEMEDİKLERİ

Şimdiye kadar bulunan Ebrehe kitabeleri ***Mekke'yi zikretmez***. Bazı Batılı araştırmacılar fil seferinin daha erken, yaklaşık 552 yılında gerçekleştiğini ileri sürerken, İslâm geleneğindeki meşhur görüş yaklaşık 570 yılıdır. 2025 yılında araştırmacılar, fillerden bahsediyor olabilecek bir Ebrehe kitabesi parçası yayımladı; ancak okunuşu henüz bir öneri niteliğindedir.

Bir Müslüman için Fil Yılı olayı kesindir; çünkü bizzat Allah onu Fil Sûresi'nde anlatmıştır ve sûre, olaya şahit olmuş pek çok kişinin hâlâ hayatta olduğu Kureyş'e okunmuştur — içlerinden hiçbiri onu inkâr etmemiştir. Araştırmacıların ihtilafı olayın vuku bulup bulmadığında değil, yalnızca yılındadır.

Kaynak: Wikipedia, "Abraha".

KARYETÜ'L-FÂV: ÇÖLÜN ORTASINDA BİR KERVAN ŞEHRİ

Bugünkü Suudi Arabistan'ın güneyinde, Arap Yarımadası'nın eski kervan yolu üzerindeki bir ticaret şehri olan ***Karyetü'l-Fâv*** antik alanı bulunur. Kazılarda evler, çarşılar, ibadet yerleri, yazıtlar ve çeşitli yerlerden gelmiş ticaret malları bulunmuştur. Şehir miladî beşinci yüzyıl civarında terk edilmiştir. 2024 yılında UNESCO bu alanı Dünya Mirası Listesi'ne almıştır.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

el-Fâv gibi yerler, Kureyş'in hayat damarı olan kervan dünyasını hayal etmemize yardımcı olur: çölleri aşan uzun yolculuklar, ticaret şehirlerinde konaklamalar ve milletler arasında mal ve haber alışverişi.

Kaynak: UNESCO, "Al-Faw Archaeological Area".

DERS

Bir Müslümanın arkeolojiye karşı tutumu adil bir tutumdur: sağlam keşifleri kabul eder, temelsiz iddiaları reddeder ve vahyi taşa ve toprağa bağımlı kılmaz. Kur'an, Fil Yılı kıssasını hiçbir modern araştırmacı Arap Yarımadası'nı kazmadan çok önce anlatmıştır.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

BU SERİDEKİ ŞAHSİYETLER

Aşağıdaki tablo, okuyucunun her birinin yerini kolayca hatırlayabilmesi için Resûlullah'ın ﷺ nesebi, doğumu ve çocukluğu kıssasında yer alan şahsiyetleri bir araya getirir.

ŞAHSİYET	RESÛLULLAH İLE ﷺ	NOT
Hâşim b. ʻAbdümenâf	Büyük dedesi (babasının dedesi)	Kureyş lideri; iki ticaret yolculuğuyla anılır; Gazze'de vefat etti.
ʻAbdülmuttalib (Şeybe)	Dedesi	Fil Yılı'nda Mekke'nin lideri; Zemzem'i yeniden kazdı; O'na sekiz yaşına kadar baktı.
ʻAbdullah b. ʻAbdilmuttalib	Babası	O doğmadan önce Yesrib'de vefat etti.
Âmine bint Vehb	Annesi	Zühreoğullarından; O yaklaşık altı yaşındayken Ebvâ'da vefat etti.
Süveybe	İlk sütannesi	Ebû Leheb'in câriyesi; Ebû Seleme'yi de emzirdi (Sahîh-i Buhârî 5101).
Halîme es-Saʻdiyye	Sütannesi	Benî Saʻd b. Bekr'den; O'na çölde baktı.
el-Hâris b. ʻAbdilʻuzzâ	Süt babası	Halîme'nin eşi.
eş-Şeymâ bint el-Hâris	Süt kız kardeşi	Halîme'nin kızı; siyer kitaplarına göre O küçükken O'na bakmıştı.
Ümmü Eymen (Bereke)	Dadısı	Habeşistanlı; O'nu Ebvâ'dan geri getirdi; daha sonra Müslüman oldu.
Ebû Tâlib	Amcası	ʻAbdülmuttalib vefat ettikten sonra O'na baktı; ömür boyu O'nu korudu.
Fâtıma bint Esed	Ebû Tâlib'in eşi	Siyer kitaplarına göre Ebû Tâlib'in evinde O'na baktı; daha sonra Müslüman oldu; ʻAli'nin annesi.
Hamza ve el-ʻAbbâs	Amcaları	Neredeyse O'nunla yaşıttılar; ikisi de daha sonra Müslüman oldu.
Ebû Leheb	Amcası	İleride O'na düşmanlık etti; Mesed Sûresi'nde anılır.
Ebrehe	Akrabası değil	Habeşistan adına Yemen'in yöneticisi; fillerle donatılmış orduyu Mekke'ye yönlendirdi.

Kaynak: İbn Hişâm, es-Sîretü'n-Nebeviyye; Sahîh-i Buhârî 5101; Wikipedia (yukarıdaki şahsiyetlerle ilgili maddeler).

DERS

Allah'ın tek bir yetim çocuğa bakmak için ne kadar çok insanı harekete geçirdiğine bakın: dede, anne, iki sütanne, bir dadı, amca ve eşi. Her biri büyük bir tarihte küçük bir rol oynadı. Biz de öyleyiz — belki bir çocuğun, bir yetimin ya da bir öğrencinin hayatındaki rolümüz Allah'ın daha büyük planının bir parçasıdır.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

ZAMAN ÇİZELGESİ: SİYER VE DÜNYA

Bu zaman çizelgesi, bu e-kitaptaki siyer olaylarını aynı dönemdeki büyük dünya olaylarının yanına yerleştirir. Siyer olayları için verilen miladî yıllar modern tarihçilerin tahminleridir; çünkü Arapların o dönemde sabit bir takvimi yoktu.

YIL (TAHMİNİ)	OLAY
Yaklaşık 496–497	‘Abdülmuttalib Yesrib’de doğdu; babası Hâşim Gazze’de vefat etti.
Yaklaşık 525	Habeşistan (Aksum) Yemen’deki Himyer krallığını fethetti.
527–565	Doğu Roma’da I. Justinianus’un saltanatı.
531–579	İran’da I. Hüsrev’in (Enûşirvân) saltanatı.
541–549	Justinianus Vebası Roma topraklarını ve çevresini kasıp kavurdu.
548	Ebrehe’nin Me’rib barajı kitabesi (CIH 541).
552	Ebrehe’nin Arap Yarımadası’nın ortasına düzenlediği seferi anlatan Mureyğan kitabesi.
Yaklaşık 570	Fil Yılı; Resûlullah ﷺ pazartesi günü dünyaya geldi (Sahîh-i Müslim 1162).
570’lerin başı	Ebrehe’nin oğullarının yönetimi çöktü; Yemen İran’ın eline geçti.
572	Büyük Roma–İran savaşı başladı (591’e kadar sürdü).
Yaklaşık 574	Benî Sa‘d çölünde göğsün yarılması olayı (Sahîh-i Müslim 162).
Yaklaşık 576–577	Âmine Ebvâ’da vefat etti.
Yaklaşık 578	‘Abdülmuttalib vefat etti; O’nu Ebû Tâlib himayesine aldı.
Yaklaşık 581	Sui hanedanı Çin’i birleştirdi.

Kaynak: Wikipedia (“Justinian I”, “Khosrow I”, “Plague of Justinian”, “Abraha”, “CIH 541”, “Byzantine–Sasanian War of 572–591”, “Sui dynasty”); bu e-kitabın önceki bölümlerindeki yıl tabloları.

DERS

Dünya imparatorluk savaşları ve salgınlarla meşgulken, Allah ıssız bir vadide bütün insanlığa ışık getirecek bir çocuğu hazırlıyordu. Tarih yalnızca bir tarihler listesi değildir; Allah’ın âlemi, o dönemin insanlarının çoğu zaman farkına varmadığı bir hikmetle nasıl yönettiğini gösterir.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

SIKÇA SORULAN SORULAR

Aşağıda, Resûlullah'ın ﷺ doğumu ve çocukluğu hakkında sıkça sorulan sorular ve bu e-kitapta ele alınan kaynaklara dayanan kısa cevaplar yer almaktadır.

1. RESÛLULLAH ﷺ TAM OLARAK NE ZAMAN DOĞDU?

Sahih hadisle kesin olan, doğduğu günün ***pazartesi*** olduğudur (Sahîh-i Müslim 1162). Meşhur görüşe göre yılı Fil Yılı'dır, yani yaklaşık 570. 12 Rebîülevvel tarihi İbn İshâk'ın meşhur görüşüdür; ancak âlimler kesin tarih konusunda farklı görüşler ileri sürmüştür.

2. BABASI O DOĞMADAN ÖNCE Mİ VEFAT ETTİ?

Evet; siyer kitaplarındaki meşhur görüşe göre 'Abdullah, O henüz anne karnındayken Yesrib'de vefat etti. İmam İbn Kesîr bunu Duhâ Sûresi 93:6'yı tefsir ederken zikreder.

3. O'NU İLK KİM EMZİRDİ?

Sahîh-i Buhârî 5101'de zikredildiği üzere Ebû Leheb'in câriyesi Süveybe. Siyer kitaplarına göre daha sonra O'nu Benî Sa'd çölünde Halîme es-Sa'diyye emzirdi.

4. MEKKE'NİN BEBEKLERİ NEDEN ÇÖLE GÖNDERİLİRDİ?

Bu, Mekke eşrafının bir âdetiydi: çölün havası daha temiz, hayatı daha zorlu ve Arapçası daha fasihti. Bu, o dönemin toplumsal bir uygulamasıydı; bir ibadet değildi.

5. GÖĞSÜN YARILMASI OLAYI GERÇEKTEN YAŞANDI MI?

Evet. Sahîh-i Müslim 162'de Enes b. Mâlik'ten رضى الله عنه rivayet edilmiştir; Enes, O'nun göğsündeki dikiş izini bizzat gördüğünü söylemiştir.

6. DOĞDUĞU GECE KİSRÂ'NIN SARAYININ SARSILDIĞI DOĞRU MU?

Bu kıssa meşhurdur, ancak hadis âlimlerine göre rivayeti zayıftır. Bu yüzden bu e-kitabın açıklamalarına dahil edilmemiştir (bkz. «Sahih Rivayet ile Meşhur Kıssa Arasında» bölümü).

7. ANNESİ VEFAT ETTİĞİNDE KAÇ YAŞINDAYDI?

İbn Kesîr'e ve siyer kitaplarına göre yaklaşık altı yaşındaydı. Âmine Yesrib dönüşünde Ebvâ'da vefat etti; Ümmü Eymen de O'nu Mekke'ye geri getirdi.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

8. ANNESİNİN KABRİNİ ZİYARET EDEBİLİR MİYİZ?

Resûlullah ﷺ bizzat annesinin kabrini ziyaret edip ağlamış ve şöyle buyurmuştur: “Kabirleri ziyaret edin; çünkü kabirler ölümü hatırlatır” (Sahîh-i Müslim 976). İbret almak için kabir ziyareti, âdâba riayet ederek ve yasaklanan şeylerden kaçınarak yapıldığında sünnettir.

9. O NEDEN KOYUN GÜTTÜ?

O, her peygamberin koyun güttüğünü haber vermiş, kendisinin de birkaç kırat karşılığında Mekkelilerin koyunlarını güttüğünü söylemiştir (Sahîh-i Buhârî 2262). Âlimler bunun sabrı, yumuşaklığı ve liderliği geliştirdiğini söyler.

10. EBÛ TÂLİB MÜSLÜMAN OLDU MU?

Sahih hadislere göre (Sahîh-i Buhârî 3884; Sahîh-i Müslim 24) Ebû Tâlib, ömür boyu O’nu korumuş olmasına rağmen kelime-i şehâdeti söylemeden vefat etmiştir. Bu konu inşallah sonraki seride daha ayrıntılı ele alınacaktır.

11. EBREHE KİTABELERİ FİL YILI OLAYINI KANITLIYOR MU?

Bu kitabeler Ebrehe’nin Yemen’i yönettiğini ve Arap Yarımadası’nın ortasına ordu götürdüğünü kanıtlar; ancak şimdiye kadar Mekke’yi zikretmezler. Bir Müslüman bu olaya kitabeler yüzünden değil, Kur’an onu Fil Sûresi’nde anlattığı için inanır (bkz. «Tarihin İzleri» bölümü).

12. O’NUN ÇOCUKLUĞUNDAN HANGİ UYGULAMALARI ALABİLİRİZ?

Bunlardan bazıları: güzel bir isim vermek, çocuk için sağlıklı bir çevre seçmek, bakıcıların ve öğretmenlerin kıymetini bilmek, yetimlere ikram etmek, çocuğu sorumluluklarla yetiştirmek ve O’nun doğumuna şükür olarak pazartesi günleri nafile oruç tutmak (Sahîh-i Müslim 1162).

DERS

Soru sormak ilmin anahtarıdır. Resûlullah ﷺ hakkında bir kıssa duyduğunuzda kendinize şunu sormayı alışkanlık edinin: “Kaynağı nedir ve sahih midir?” Böylece O’na olan sevgimiz eklenmiş hikâyeler üzerine değil, hakikat üzerine kurulur.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

DERSLER VE KAPANIŞ

BU E-KİTAPTAN DERSLER

Birincisi: Resûlullah ﷺ bir duanın cevabıdır. Hz. İbrâhim'in عَلَيْهِ السَّلَامُ Kâbe'nin yanındaki duası Allah tarafından kabul edildi (2:129).

İkincisi: Seçilmiş nesep. Allah O'nu Hâşimoğullarından, Kureyş'ten, Kinâne'den ve İsmâil'in soyundan seçti (Sahîh-i Müslim 2276).

Üçüncüsü: Özel bir gün olan pazartesi. O'nun doğduğu ve vahyin indiği gün; o gün oruç tutmak sünnettir (Sahîh-i Müslim 1162).

Dördüncüsü: Allah yetimin koruyucusudur. Ardı ardına kayıplara rağmen Allah O'nu hep korudu (93:6).

Beşincisi: Temizlenmiş kalp. Risalete hazırlık küçüklükten başladı (Sahîh-i Müslim 162).

Altıncısı: Çalışmanın şerefi. Resûlullah ﷺ küçük bir ücret karşılığında koyun güttü (Sahîh-i Buhârî 2262).

Yedincisi: Allah çorak vadide duayı kabul etti. Mekke'de ekin yoktu, ama rızkı her taraftan geldi (14:37).

Sekizincisi: Güvenlik ve rızık Allah'tandır. Öyleyse Kâbe'nin Rabbine ibadet edin (106:3–4).

Dokuzuncusu: İyilik edenlerin kıymetini bilin. Halîme ve Ümmü Eymen O'nun hayatı boyunca ikram gördü.

Onuncusu: Hidayet Allah'ın bir lütfudur. Amcaları aynı kandan olmalarına rağmen farklı tavırlar takındı.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

ZAMAN ÇİZELGESİ ÖZETİ

YAŞ (TAHMİNİ)	OLAY VE KAYNAK
Doğumdan önce	‘Abdullah Yesrib’de vefat etti (siyer kitapları; İbn Kesîr 93:6)
0	Fil Yılı’nda, pazartesi günü Mekke’de doğdu (Sahîh-i Müslim 1162)
0–2	Önce Süveybe, sonra Halîme tarafından emzirildi (Sahîh-i Buhârî 5101; siyer kitapları)
Yaklaşık 4	Benî Sa‘d’da göğsün yarılması (Sahîh-i Müslim 162)
Yaklaşık 5	Mekke’de annesine döndü (siyer kitapları)
Yaklaşık 6	Âmine Ebvâ’da vefat etti; Ümmü Eymen O’nu geri getirdi (İbn Kesîr 93:6; siyer kitapları)
Yaklaşık 8	‘Abdülmuttalib vefat etti; Ebû Tâlib O’nu himayesine aldı (İbn Kesîr 93:6)
Çocukluk	Koyun güttü (Sahîh-i Buhârî 2262)

KAPANIŞ

Mekke’nin çorak vadisinde, Allah’ın himayesinde büyüyen yetim bir çocuk doğdu — kayıplar karşısında korundu, kalbi temizlendi, çalışma ve sabırla terbiye edildi. İşte bu, Allah’ın ***“size çok düşkün”*** Resûlü için yaptığı hazırlıktı. İnşallah **Siyer-i Nebî** serisi O’nun gençlik ve yetişkinlik dönemiyle devam edecek: Şam yolculuğu, Hilfu’l-Fudûl, Hatîce رضى الله عنها ile evliliği ve Kâbe’nin yeniden inşası. Vallâhu a‘lem.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

KAYNAKÇA

KUR'AN VE TEFSİR

Kur'an-ı Kerîm, Osmanlı (Uthmânî) metin ve Diyanet İşleri Başkanlığı meali. https://quran.com/ms

İbn Kesîr, Tefsîru'l-Kur'âni'l-'Azîm (2:129; 9:128; 14:37; 93:6–8; 94:1; 106:1–4). https://tafsir.app/ibn-katheer/93/6

HADİS

Sahîh-i Müslim 2276, 1162, 162, 976. https://sunnah.com/muslim

Sahîh-i Buhârî 5101, 2262; Bâbu Meb'asi'n-Nebî ﷺ. https://sunnah.com/bukhari:3851

SİYER VE TARİH KİTAPLARI

İbn Hişâm, es-Sîretü'n-Nebeviyye (İbn İshâk'tan rivayet) — Resûlullah'ın ﷺ doğumu, süt emzirilmesi ve çocukluğu bölümleri.

Wikipedia, "Pre-Islamic Arabia". https://en.wikipedia.org/wiki/Pre-Islamic_Arabia

Wikipedia, "Mecca". https://en.wikipedia.org/wiki/Mecca

Wikipedia, "Quraysh". https://en.wikipedia.org/wiki/Quraysh

Wikipedia, "Hashim ibn Abd Manaf". https://en.wikipedia.org/wiki/Hashim_ibn_Abd_Manaf

Wikipedia, "Abd al-Muttalib". https://en.wikipedia.org/wiki/Abd_al-Muttalib

Wikipedia, "Amina bint Wahb". https://en.wikipedia.org/wiki/Amina_bint_Wahb

Wikipedia, "Halima bint Abi Dhu'ayb". https://en.wikipedia.org/wiki/Halima_bint_Abi_Dhu%27ayb

Wikipedia, "Umm Ayman". https://en.wikipedia.org/wiki/Umm_Ayman

Wikipedia, "Abu Talib ibn Abd al-Muttalib". https://en.wikipedia.org/wiki/Abu_Talib_ibn_Abd_al-Muttalib

Wikipedia, "Souk Okaz". https://en.wikipedia.org/wiki/Souk_Okaz

DÜNYA TARİHİ VE ARKEOLOJİ

Wikipedia, "Justinian I". https://en.wikipedia.org/wiki/Justinian_I

Wikipedia, "Khosrow I". https://en.wikipedia.org/wiki/Khosrow_I

Wikipedia, "Plague of Justinian". https://en.wikipedia.org/wiki/Plague_of_Justinian

Wikipedia, "Byzantine–Sasanian War of 572–591". https://en.wikipedia.org/wiki/Byzantine%E2%80%93Sasanian_War_of_572%E2%80%93591

Wikipedia, "Abraha". https://en.wikipedia.org/wiki/Abraha

Wikipedia, "CIH 541". https://en.wikipedia.org/wiki/CIH_541

UNESCO, "Landmarks of the Ancient Kingdom of Saba, Marib". https://whc.unesco.org/en/list/1700

UNESCO, "Al-Faw Archaeological Area". https://whc.unesco.org/en/list/1712

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

Wikipedia, “Bujang Valley”. https://en.wikipedia.org/wiki/Bujang_Valley

Wikipedia, “Srivijaya”. https://en.wikipedia.org/wiki/Srivijaya

Wikipedia, “Sui dynasty”. https://en.wikipedia.org/wiki/Sui_dynasty

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

DESTEK VE BAĞIŞ

Bu e-kitap Müslümanlar için **tamamen ücretsiz** yayımlanmıştır ve **kesinlikle satılamaz**. Araştırma masraflarına, quranscience.my sitesinin barındırma giderlerine ve yeni e-kitapların yayımına destek olmak için yapılacak bağışlar memnuniyetle karşılanır — ancak **zorunlu değildir**. Allah her bağışı sadaka-i câriye olarak kabul etsin.

BAKARA SÛRESİ 2:261

مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنۢبَتَتۡ سَبۡعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنۢبُلَةٖ مِّاْئَةُ حَبَّةٖۗ وَٱللَّهُ يُضَٰعِفُ لِمَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ٢٦١

Mallarını Allah yolunda sarfedenlerin durumu, her başağında yüz tane olmak üzere yedi başak veren tanenin durumu gibidir. Allah dilediğine kat kat verir. Allah'ın lütfü geniştir, O her şeyi bilendir.

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/2:261

SEBE SÛRESİ 34:39

قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُ لَهُۥۚ وَمَآ أَنفَقۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَهُوَ يُخۡلِفُهُۥۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ٣٩

De ki: "Doğrusu Rabbim, kullarından dilediğinin rızkını hem genişletir ve hem de ona daraltıp bir ölçüye göre verir; sarfettiğiniz herhangi bir şeyin yerine O daha iyisini koyar, çünkü O rızık verenlerin en hayırlısıdır."

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/34:39

HADİS — SAHÎH-İ MÜSLİM, NO. 2588

حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ، وَقُتَيْبَةُ، وَابْنُ، حُجْرٍ قَالُوا حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ، - وَهُوَ ابْنُ جَعْفَرٍ - عَنِ الْعَلاَءِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ « مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلاَّ عِزًّا وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلاَّ رَفَعَهُ اللَّهُ ».

TERCÜME:

Ebû Hüreyre'den رضى الله عنه, Resûlullah'tan ﷺ rivayet edildiğine göre şöyle buyurdu: "Sadaka maldan bir şey eksiltmez. Allah affeden kulun ancak izzetini artırır. Allah için alçakgönüllü olanı da Allah mutlaka yükseltir."

SENED: İmam Müslim'in rivayet zinciri (talebeden hocaya): Yahya b. Ayyub, Qutaibah b. Sa'id ve 'Ali b. Hujr ← Isma'il b. Ja'far ← al-'Ala' b. 'Abdurrahmân ← babası 'Abdurrahmân b. Ya'qub ← Ebû Hüreyre رضى الله عنه .

KAYNAK: İmam Müslim, Sahîh-i Müslim, Kitâbü'l-Birr ve's-Sıla ve'l-Âdâb, affetmeye ve tevazua teşvik bâbı, Hadis No. 2588.

DERECE: SAHİH — Sahîh-i Müslim'de yer alır.

Kaynak: https://sunnah.com/muslim:2588

HADİS — SAHÎH-İ MÜSLİM, NO. 1631

حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ، وَقُتَيْبَةُ، - يَعْنِي ابْنَ سَعِيدٍ - وَابْنُ حُجْرٍ قَالُوا حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ، - هُوَ ابْنُ جَعْفَرٍ - عَنِ الْعَلاَءِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ « إِذَا مَاتَ الإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلاَّ مِنْ ثَلاَثَةٍ إِلاَّ مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ ».

TERCÜME:

Ebû Hüreyre'den رضى الله عنه rivayet edildiğine göre Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu: "İnsan ölünce ameli kesilir; ancak üç şey müstesnadır: sadaka-i câriye, faydalanılan ilim ya da kendisine dua eden salih evlat."

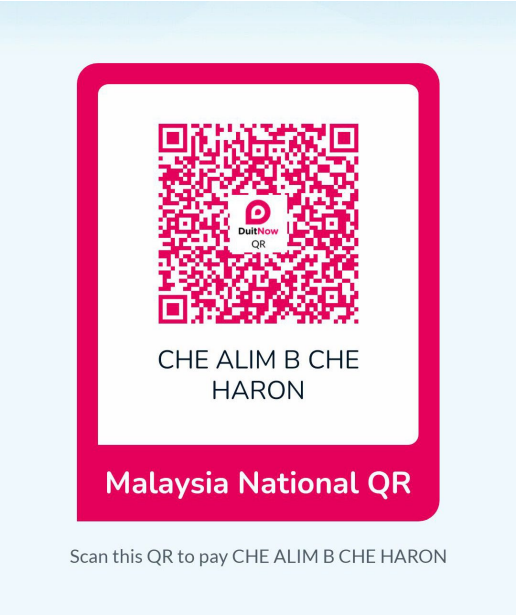
SENED: İmam Müslim'in rivayet zinciri (talebeden hocaya): Yahya b. Ayyub, Qutaibah b. Sa'id ve 'Ali b. Hujr ← Isma'il b. Ja'far ← al-'Ala' b. 'Abdurrahmân ← babası 'Abdurrahmân b. Ya'qub ← Ebû Hüreyre رضى الله عنه .

KAYNAK: İmam Müslim, Sahîh-i Müslim, Kitâbü'l-Vasiyye, insana ölümünden sonra ulaşan sevap bâbı, Hadis No. 1631.

DERECE: SAHİH — Sahîh-i Müslim'de yer alır.

Kaynak: https://sunnah.com/muslim:1631

CEZÂKUMULLÂHU HAYRAN KESÎRÂ

Bağış yapmak için yukarıdaki QR kodunu (DuitNow) okutun.

BAĞIŞ YAP

Uluslararası bağışçılar: BAĞIŞ YAP düğmesine tıklayın ya da şu adresi ziyaret edin: paypal.me/quranscience

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir